

BILAG 1

REDEGØRELSE FOR REGULATIV, OMLØBSÅEN – GREJS Å TIL VEJLE Å

Projektnavn	Rammeaftale, regulativrevision 2026
Kunde	Vejle Kommune
Projektleder	Kristina Møberg Jensen
Projektnummer	22005190
Til	Jane Stevnsgaard Rasmussen
Udarbejdet af	Emilie Ejlsing Skov Petersen
Kvalitetssikret af	Kristina Møberg Jensen
Godkendt af	Christian Peteren
Version	2.0
Versionsdato	26-08-2026
Første udgivelsesdato	19-06-2026

INDHOLD

1	INDLEDNING	6
2	DET LOV- OG PLANMÆSSIGE GRUNDLAG	7
2.1	De miljømæssige krav til vandløbet	7
2.2	Kommuneplan	8
2.2.1	Arealmæssige interesser	8
2.2.2	klimatilpasning	8
2.3	Biodiversitetsplan 2020-2024	9
2.4	Naturbeskyttelse, fredninger og Natura 2000- områder	10
2.4.1	Naturbeskyttelsesloven	10
2.4.2	Natura 2000-områder	10
2.5	Planer for fiskepleje	12
2.6	Miljøbeskyttelsesloven	13
2.6.1	Spildevandsplan 2020-2028	13
3	DATAGRUNDLAG	14
3.1	Opmåling	14
3.2	Oplande	14
3.3	Karakteristiske afstrømninger	15
3.4	Kontrol af vandføringsevne og Manningtal	15
4	FASTLÆGGELSE AF KRAV TIL VANDFØRINGSEVNE	18
4.1	Tidligere gældende forhold	18
4.2	Fastlæggelse af den teoretiske skikkelse	20
4.3	Konsekvensvurdering i forhold til de afvandingsmæssige forhold	21
5	FASTLÆGGELSE AF VEDLIGEHOJDELSE AF VANDLØBET	22
5.1	Tidligere gældende forhold	22

5.2	Fremtidig vedligeholdelse af vandløbet.....	22
5.3	Konsekvensvurdering i forhold til de miljømæssige forhold	23

BILAGSLISTE

Bilag 1a: Længdeprofil der viser vandspejlsberegninger ved vintermiddel afstrømning for regulativ 1993 og regulativ 2026 – startvandspejl 0,4 m DVR90.

Bilag 1b: Længdeprofil der viser vandspejlsberegninger ved vintermedianmaksimum afstrømning for regulativ 1993 og regulativ 2026 – startvandspejl 0,6 m DVR90.

Bilag 1c: Tværprofiler der viser opmåling 2025 og regulativ 2026.

1 INDLEDNING

Ved udarbejdelse af nye regulativer for offentlige vandløb, skal der redegøres for det lovgrundlag og de planer (f.eks. kommuneplan og vandområdeplan), som danner grundlag for regulativet¹. Der skal ligeledes redegøres for, hvilke konsekvenser det nye regulativ har for de afvandingsmæssige og miljømæssige forhold i vandløbet.

Regler for udarbejdelse af regulativer er beskrevet i vandløbsloven. Her er det fastsat, at vandløb skal vedligeholdes, så vandføringsevnen ikke forringes i forhold til de fastsatte krav. Dog skal vedligeholdelsen af vandløbene (f.eks. grødeskæring) gennemføres på en måde, der sikrer, at de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten også tilgodeses. Vandløbets miljømæssige krav er fastsat i de nationale vandområdeplaner. Som konsekvens af vandløbslovens § 1 skal bestemmelserne om vandløbets fremtidige anvendelse fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbet både miljømæssigt og afvandingsmæssigt.

De planer og love, som har betydning for kommunens forvaltning af vandløbet, er uddybet i denne redegørelse, og konsekvenserne er beskrevet. De miljømæssige krav til vandløbet ses i MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027² og for de opdaterede vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget³ samt i miljøvurderingen af nærværende regulativ.

I Vejle Kommunes Kommuneplan 2025-2037 (vedtaget 1. oktober 2025) er det muligt at få et uddybende overblik over, hvilke forhold, der er gældende for vandløbet og de vandløbsnære arealer.

¹ Bekendtgørelse om regulativer for offentlige vandløb nr. 919 af 27/06/2023

² [Miljøgis](#)

³ [Miljøgis](#)

2 DET LOV- OG PLANMÆSSIGE GRUNDLAG

2.1 DE MILJØMÆSSIGE KRAV TIL VANDLØBET

Omløbsåen er omfattet af vandområdeplan 2021-2027 og de opdaterede vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget, af d. 18. december 2025. Omløbsåen ligger i vandområdedistrikt 1 'Jylland og Fyn'. Vandområdedistrikterne er yderligere opdelt i 23 hovedvandoplande med Omløbsåen beliggende i 1.11 'Lillebælt/Jylland'.

I forbindelse med udarbejdelsen af de opdaterede vandområdeplaner for perioden 2021-2027 er der foretaget nye tilstandsvurderinger for flere målsatte vandløb, heriblandt Omløbsåen. Nedenstående tabel viser miljøtilstanden for de biologiske kvalitetselementer samt nationalt specifikke stoffer og kemi i Omløbsåen jf. de opdaterede vandområdeplaner. Tilstanden for vandplanter er undersøgt på VanDa-stationen 32000897, Vejle ca. 70 meter nedstrøms for Vesterbrogade i 2020. Her blev miljøtilstanden vurderet som god.

Tabel 1: Oplysninger om miljøtilstanden i Omløbsåen fra vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget

Station (m)	Vandområde ID	Samlet tilstand	Bentiske invertebrater	Fisk	Makrofytter	Fytobenthos	Nationalt specifikke stoffer	Kemi
109-1.267 m	o10571	Moderat	Høj	Ukendt	Ukendt (god)	Ukendt	Ikke-god	God

Miljømålet for vandløb omfatter både kemisk og økologisk tilstand. Vandløb skal som hovedregel opnå "God kemisk tilstand" og "God økologisk tilstand". Vandløb der har opnået en højere miljøtilstand end kravet i vandområdeplanen, må ikke tilstandsforringes.

Omløbsåen er i vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget målsat under 1 vandområde. Den samlede tilstand for vandområdet afgøres ved "one out, all out"- princippet, hvilket betyder, at den samlede økologiske tilstand for et givent vandområde, tilskrives værdien for det laveste kvalitetselement. Omløbsåen har den samlede økologiske tilstand moderat grundet ikke/god tilstand for nationalt specifikke stoffer og målopfyldelsen er dermed ikke opnået. Grundet "one out, all out" ændrer den gode økologiske tilstand for vandplanter ikke på den samlede økologiske tilstand. Dette er beskrevet nærmere i miljørapporten, hvor vedligeholdelsesbestemmelsernes påvirkning vurderes.

2.2 KOMMUNEPLAN

2.2.1 AREALMÆSSIGE INTERESSER

I Vejle Kommunes Kommuneplan 2025-2037 fastlægges de overordnede rammer, mål og retningslinjer for kommunens fysiske udvikling i byen og i det åbne land. Kommuneplanen omfatter blandt andet beskrivelser af kommunens retningslinjer for byudvikling, det åbne land, miljøforhold og klima.

Ved ændringer i vandløbet skal der tages hensyn til de retningslinjer som er udstukket i kommuneplanen og som vedrører vandløbet. Det kan f.eks. være i forhold til følgende områder; *Økologiske forbindelseslinjer, geologiske bevaringsværdier og kystnærhedszone.*

ØKOLOGISKE FORBINDELSER

Omløbsåen er udpeget som økologisk forbindelse mellem Grejs Å og Vejle i hele sin udstrækning. De økologiske forbindelseslinjer er fastlagt med den hensigt at sikre dyr og planter bevægelsesveje i landskabet med fokus på tørre naturtyper, våde naturtyper og skov smat større landskabsstrøg som ådale, vandskel eller vigtige biotopområder.

GEOLOGISKE BEVARINGSVÆRDIER

Omløbsåen er omfattet af udpegningen for geologiske bevaringsværdier i hele sin udstrækning. Ved geologiske bevaringsværdier må landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af gravning, terrænopfyldning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring.

KYSTNÆRHEDSZONE

Omløbsåen er omfattet af udpegningen om kystnærhedszone i hele sin udstrækning. I den kystnære zone skal hensynet til de landskabelige interesser prioriteres højt ved planlægning og administration. Retningslinjer vedr. den kystnære zone omhandler byudvikling og lignende, uden relation til bestemmelserne i regulativet.

2.2.2 KLIMATILPASNING

OMRÅDER MED RISIKO FOR OVERSVØMMELSE OG EROSION

Arealerne omkring Omløbsåen er udpeget som områder med risiko for at blive påvirket i forbindelse med oversvømmelser fra Vejle Fjord og ved store vandføringer i Grejs Å. Planlægning af nye

byområder, fortætning af eksisterende by, særlige tekniske anlæg eller ændret arealanvendelse mv. inden for områder med risiko for oversvømmelse og erosion, må kun ske under hensyntagen til anvendelse af afværgeforanstaltninger, som sikrer mod oversvømmelse eller erosion.

Omløbsåen er som et led i klimatilpasningen af Vejle blev udstyret med et pumpe- og slusebygværk, for at sikre afvandingen af åen ved højvande i Vejle Fjord og forhindre at stormfloder under kote 2,5 m forplanter sig op i Omløbsåen.

GRUNDVAND

Langt største delen af Omløbsåen er ikke omfattet af grundvandskortlægning for områder med særlige drikkevandsinteresser. De sidste ca. 90 meter inden udløbet i Vejle Å er omfattet af kortlægningen.

Omløbsåen er ikke omfattet af udpegningen for nitratfølsomme indvindingsområder. Nitratfølsomme indvindingsområder er områder inden for udpegningen af særlig drikkevandsinteresser, hvor den naturlige beskyttelse af lille og grundvandet derfor vurderes at være særlig overfølsom over for nitratforurening.

Indvinding af grundvand kan i visse tilfælde påvirke vandføringen i vandløbene. Ansøgninger om privat enkeltindvinding, typisk til erhvervsmæssig brug, vurderes individuelt af kommunens grundvandsteam.

Der er udarbejdet ét grundvandskort for nuværende data fra perioden 1991-2010 og ét grundvandskort, der veksler mellem tre forskellige fremtidige klimamodeller i perioden 2021-2050 – herunder en tør, middel og våd klimamodel. Dette er et screeningsværktøj, der kan benyttes til at undersøge variationer i grundvandsdannelse og dybde til grundvandsspejlet under hensyn til fremtidens forventede klimaudvikling. Med grundvandskortene⁴ er det muligt at få et indtryk af, om et område bliver berørt af ændringer i grundvandsstand og grundvandsdannelse.

2.3 BIODIVERSITETSPLAN 2020-2024

Vejle Kommunes biodiversitetsplan fastsætter mål for biodiversiteten i kommunen. Man ønsker blandt andet at bevare og forbedre biodiversiteten og arbejde for at udvide naturarealerne i kommunen. I det overordnede biodiversitetsmål for vandløb fremgår, at Omløbsåen som en del af Grejs Å-systemet,

⁴ Grundvandskort: <https://www.klimatilpasning.dk/vaerktoej/grundvand/se-grund-vandskort/>

senest i 2030 skal have så naturlige dynamikker som muligt med fri passage, ingen vedligeholdelse og kontakt mellem vandløbene og deres ådale.

I biodiversitetsplanen er listet en række tiltag der kan forbedre biodiversiteten i vandløb, og som der bør tages hensyn ved ændringer af vandløbet;

- Genskabe koblingen mellem å og ådal
- Genslynge vandløb og løfte dem op i terræn, så de igen kommer i naturlig kontakt med ådalen
- Arbejde for flere naturvandløb, der får lov at passe sig selv uden grødeskæring
- Ekstensivere vandløbsnære arealer ved opkøb af driftsrettigheder, så konflikten mellem afvanding og miljø mindskes
- Arbejde for ingen eller ekstensiv grødeskæring, så de naturlige plantesamfund kan udvikle sig
- Arbejde for afgræsning af bredzonen i sammenhæng med omkringliggende naturareal
- Genskabe variationen i vandløbene ved at undlade oprydning af træ og grene
- Fjerne dræn og åbne rørlagte vandløb, så enge og moser kan forsinke vand og tilbageholde næringsstoffer, så udsving i vandføringen bliver mindre
- Udplante vandløbstræer, der giver skygge og nedkøler vandet i sommermånederne og desuden smider grene og blade i vandløbet til gavn for smådyr og fisk
- Fjerne spærringer i vandløbene så der sikres fri passage for fisk og smådyr
- Fjerne eller reducere opstuvningszoner ved opstemninger i vandløbene, så vandløbenes fulde potentiale udnyttes
- Indsamle viden om vandplanter og vanddyr i kommunens vandløb

2.4 NATURBESKYTTELSE, FREDNINGER OG NATURA 2000-OMRÅDER

2.4.1 NATURBESKYTTELSESLOVEN

Omløbsåen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttet vandløb i hele sin udstrækning. Omløbsåen løber på hele sin strækning gennem Vejle by, og der er ingen arealer nær vandløbet som er beskyttede naturtyper. Loven indeholder et forbud mod at ændre tilstanden af det beskyttede vandløb. Sædvanlig vedligeholdelse af vandløbet må gennemføres, men større oprensninger m.m. vil kræve en dispensation for Naturbeskyttelseslovens §3.

2.4.2 NATURA 2000-OMRÅDER

Omløbsåen ligger ikke i forbindelse med Natura 2000 områder. Det nærmeste Natura 2000 område til Omløbsåen er nr. 80 "Højen Bæk". Det næst nærmeste Natura 2000 område er nr. 81 "Øvre Grejs Ådal", som ligger 4,2 km opstrøms Omløbsåen. Udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000

område er angivet i nedenstående Tabel 2-1 mest udpegningsgrundlaget for det opstrøms Natura 2000 område er angivet i Tabel 2-2.

Tabel 2-1: udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 80 "Højen Bæk".

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
80	Højen Bæk	3150	Næringsrig sø
		3260	Vandløb med vandplanter
		6230	Surt overdrev*
		6410	Tidvis våd eng
		7220	Kildevæld*
		7230	Rigkær
		9110	Bøg på mor
		9120	Bøg på mor med kristtorn
		9130	Bøg på muld
		9160	Ege-blandskov
		91E0	Elle- og askeskov*
	Arter:	1096	Bæklampret

*angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Tabel 2-2: udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 81 "Øvre Grejs Ådal".

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
80	Højen Bæk	3130	Søbred med småurter
		3140	Kransnålalger-sø
		3150	Næringsrig sø
		3260	Vandløb med vandplanter
		6210	Kalkoverdrav*
		6230	Surt overdrev*
		6410	Tidvis våd eng

		6430	Urtebræmmer
		7140	Hængesæk
		7220	Kildevæld*
		7230	Rigkær
		9120	Bøg på mor med kristtorn
		9130	Bøg på muld
		9160	Ege-blandskov
		91E0	Elle- og askeskov*
	Arter:	1014	Skæv vindelsnegl
		1096	Bæklampret
		1166	Stor vandsalamander
		1355	Odde

*angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Når et område er udpeget som Natura 2000-område, indebærer det, at der skal sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som området er udpeget for. Områderne skal beskyttes mod nye aktiviteter, der kan skade naturen i områderne, herunder også aktiviteter, der sker i områder, der er i nærheden af Natura 2000-området.

Omløbsåen ligger 2,1 km i fugleflugt fra Natura 2000 område nr. 80, Højen Bæk på den modsatte side af Vejle Å. Omløbsåen ligger 4,2 km i fugleflugt fra Natura 2000 område nr. 81, Øvre Grejs Ådal opstrøms Omløbsåen.

Der er ingen fredninger i forbindelse med Omløbsåen.

2.5 PLANER FOR FISKEPLEJE

Som det fremgår af DTU Aquas planer for fiskepleje⁵ er der ikke planer for fiskepleje i Omløbsåen. DTU Aqua har ligeledes ingen stationer i Omløbsåen, men det er der i Grejs Å opstrøms Omløbsåen. Omløbsåen stater ved et fordelingsbygværk som deler vandløbet fra Grejs Å mellem Omløbsåen og Mølleåen inden begge har udløb i Vejle Å. Med det nye fordelingsbygværk er der skabt passage i både Omløbsåen og Mølleåen.

⁵ DTU Aqua – planer for fiskepleje
<https://www.fiskepleje.dk/vandloeb/udsætning/oerred/udsætningsplaner>

2.6 MILJØBESKYTTelsesLOVEN

Miljøbeskyttelseslovens⁶ formål er at medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets vilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet.

Miljøbeskyttelsesloven fastsætter, at stoffer, der kan forurene vandområder, ikke må tilføres vandløb, søer eller havet, og at sådanne stoffer ikke må oplægges, så der kan være fare for, at vandet forurenes. Stoffer, der er aflejret i vandløb, søer eller havet, må ikke uden tilladelse påvirkes, så de kan forurene vandet.

Miljøbeskyttelseslovens kapitel 4 fastsætter kravene til udledning af spildevand til vandløb. Når udledningstilladelser gives, skal den hydrauliske belastning af vandløbet vurderes, så udledninger ikke giver anledning til uønsket erosion eller oversvømmelse af de vandløbsnære arealer.

2.6.1 SPILDEVANDSPLAN 2020-2028

I Vejle Kommunes spildevandsplan fremgår det, hvilke udledningspunkter der findes til vandløbene i forhold til udledning fra offentlige spildevandsledninger. Spildevandsplanen findes på Vejle Kommunes hjemmeside⁷. Status for spildevandsudløb er, at alle udløb sker uden forsinkelse.

Der er ingen planlagte kloakeringsprojekter langs Omløbsåen eller med udløb i Omløbsåen, og der er ikke udpeget indsatser ift. regnbetingede udløb.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019

⁷ [Spildevandsplan 2020-2028](#)

3 DATAGRUNDLAG

3.1 OPMÅLING

I forbindelse med regulativrevisionen er der anvendt en opmåling af Omløbsåen fra 2025, som er gennemført efter Omløbsåen samme år blev oprenset fra Vesterbrogade til pumpestationen ved udløbet til Vejle Å. Regulativets registreringer af broer, åbne og rørlagte tilløb samt skalapæle er overført fra opmålingen 2025, som også definerer regulativets stationering af vandløbet. Indløbsbygværket st. 0 m er dog overført fra en opmåling fra 2015, der blev gennemført ifm. at der blev etableret en faunapassage.

3.2 OPLANDE

Oplandet til Omløbsåen er bestemt ifm. projektering af indløbs- og fordelingsbygværket i st. 0 m (se tabel 3-1).

Tabel 3-1: Oplande

Station [m]	Opland [km ²]	Bemærkning
0	81	Opstrøms Gormsgade
75	40	Ved indløbs- og fordelingsbygværket
1324	43	Udløb i Vejle Å

3.3 KARAKTERISTISKE AFSTRØMNINGER

I forbindelse med udarbejdelse af regulativet er de karakteristiske afstrømninger Omløbsåen beregnet. Afstrømningerne er beregnet med baggrund i målestation nr. 32.22 Ny Grejsdalvej, 32.20 Abelones Plads og 32.21 Omløbsåen.

Afstrømningsdata fremgår af tabel 3-2.

Tabel 3-2: Karakteristiske afstrømninger for Omløbsåen.

Station [m]	Årsmiddel [l/s/km ²]	Vintermiddel [l/s/km ²]	Vinter median maximum [l/s/km ²]	Sommermiddel [l/s/km ²]	Sommer median maximum [l/s/km ²]
0	19	25,0	56,3	13,5	28,4
1324	19	25,0	56,3	13,5	28,4

3.4 KONTROL AF VANDFØRINGSEVNE OG MANNINGTAL

Vandløbets vandføringsevne er et udtryk for hvor stor en mængde vand, der i et givet tværsnit (vandløbsprofil) kan transporteres ved forskellige vandstande.

Hvis der efter stikprøvevis måling af bundkoter opstår tvivl om, hvorvidt kravene til vandløbets vandføringsevne er opfyldt, gennemføres en opmåling af hele eller dele af vandløbet. Opmålingen omfatter en registrering af vandløbets profiler, hvor der ses væsentlige variationer, samt før og efter bygværkerne ligesom bygværker efter nærmere aftale også kan opmåles. Start og slut station for rørlægninger opmåles ligeledes.

I nærværende regulativ udføres en eventuel kontrol af den regulativfastlagte vandføringsevne med fordel efter løvfald og frem til 1. maj, men vandløbsmyndigheden kan vælge at igangsætte en kontrolopmåling hele året.

Kontrollen udføres herefter vha. vandspejlsberegninger i den stationære strømningsmodel VASP. De hydrauliske beregninger i VASP foregår som stykvisse beregninger efter Manning-formlen med anvendelse af modstandsradius. Der regnes både de opmålte profiler og på regulativets teoretiske skikkelse. En sammenligning af vandspejlsberegningerne for kontrolopmålingen og regulativdimensionerne viser, om vandløbets faktiske vandføringsevne er lige så god som i det teoretiske vandløb. Resultatet af beregningerne afbildes i et længdeprofil.

For at gennemføres vandspejlsberegninger i VASP skal man kende en afstrømning (l/s/km²), Et vandløbsopland (km²) og et Manningtal, som er et udtryk for modstanden i vandløbet. En

vandløbsstrækningens Manningtal er et udtryk for strækningens ruhed, dvs. hvor meget modstand, der er i vandløbet. I det grødefri vandløb er manningtallet erfaringsmæssigt mellem 15-25 for denne størrelse af vandløb.

I nærværende regulativ anvendes beregnede Manningtal på baggrund af målinger af vandstand og vandføring i 2023 (se tabel 3-3). Beregningerne viser, hvad Manningtallet var bagudrettet og er således et øjebliksbillede, der kan variere en del ned gennem vandløbet, som det ses af tabel 3-3. Manningtallet ændrer sig fra år til år og i nogle tilfælde, især om sommeren, fra dag til dag. Men da Manningtallene er fundet på baggrund af konkrete målinger og derved er begrundet i de faktiske forhold, vurderes det, at data er det bedste bud på et konkret Manningtal i forhold til en teoretisk vurdering⁸. Der anvendes samme Manningtal ved henholdsvis regulativ og kontrolberegning.

Tabel 3-3: Beregnede Manningtal, station tilpasset regulativ 2026

Station	Manningtal	Bemærkning
0	17	Før indløbsbygværk og rørlagt strækning
202	26	Efter rørlagt strækning
292	21	
332	35	
344	20	
379	33	
505	21	
581	18	
619	18	
667	18	
715	16	
778	42	
837	45	
937	18	
964	17	
979	30	
1324	30	Gennem udløbsbygværk

Ved kontrolberegningerne regnes der på to vinterafstrømninger - en vintermiddel og en vinter medianmaksimum afstrømning (se tabel 3-2). Disse to afstrømningssituationer er valgt ud fra et

⁸ jf. klagenævnsafgørelse nr. 24/03563 og 24/03574, 2024 (Skovåen, Aalborg Kommune).

ønske om at foretage en kontrol af, hvorvidt vandløbet overholder de regulativmæssige krav ved den oftest forekommende situation i vinterperioden (vintermiddel afstrømning) og en situation med høj afstrømning (vintermedianmaksimum afstrømning).

Omløbsåen er påvirket af vandstand/stormflod i Vejle Fjord, der stuver baglæns ind i Vejle Å og presser vandet ind i Mølleåen og Omløbsåen. Er der samtidig en stor regnhændelse, ledes der meget vand fra oplandet ned gennem Grejs Å og videre i Mølleåen og Omløbsåen.

Der er derfor i 2015 etableret et pumpe- sluseanlægget ved udløbet til Vejle Å. Ved høj vandstand i Vejle Fjord/Vejle Å lukkes sluserne og ved store regnvandshændelser og deraf store afstrømninger igangsættes pumper, der sikrer at vandstanden holdes nede i Omløbsåen. Dette forhindrer de meget høje vandstande i Omløbsåen. Vandstanden ved udløbet i Vejle Å bestemmes således af pumperne i udløbsbygværket. For kontrol af vandføringsevnen ved sammenligning af den teoretiske skikkelse og en kontrolopmåling foretages beregninger med samme startvandspejl på 0,4 m DVR90 ved vintermiddel og 0,6 m DVR90 ved vintermedianmaksimum, svarende til et startvandspejl på 0 m DVR90 ved Vejle Å's udløb i Vejle Fjord.

I regulativet er der indbygget mulighed for en vandspejlsstigning på 20 cm, før der skal iværksættes oprensning. Det vil sige, at der først skal iværksættes oprensning, hvis vandspejlsniveauet for kontrolopmålingen ligger mere end 20 cm over vandspejlsniveauet for de regulativfastsatte dimensioner. Med bestemmelserne er der taget hensyn til de naturlige variationer, som vandløbets vandføringsevne undergår, så hyppige og unødvendige opgravninger undgås.

4 FASTLÆGGELSE AF KRAV TIL VANDFØRINGSEVNE

4.1 TIDLIGERE GÆLDENDE FORHOLD

Omløbsåen er omfattet af "Regulativ for Vejle Omløbså, Grejs Å-Vejle Å, amtsvandløb nr. 12, afd. B" fra 1993. Regulativet er udarbejdet af det tidligere Vejle Amt. Regulativer er udarbejdet på baggrund af en lang række tidligere regulativer heraf den seneste fra 1979 samt en opmåling fra 1992. I regulativ fra 1993 opretholdes vandføringsevnen beskrevet i 1979-regulativet.

Regulativet omfatter i alt 110 m rørlagt strækning og 1143 m åbent vandløb. I henhold til regulativet starter vandløbet ved omløbsslusen i Grejs Å, hvorefter vandløbet løber mod syd til udløb i Vejle Å, ca. 300 m nede for Enghavevejbroen, hvilket det stadig gør i dag. Vandløbet indgår i Vejle Å-systemet.

I henhold til 1993-regulativet er vandløbet et byvandløb og vedligeholdelsen skal tilsi gte at bevare og udvikle den naturlige tilstand i vandløbet. Af regulativet fremgår en regulativmæssig skikkelse (bundkote, bundbredde og anlæg), som dog kun skal betragtes som retningsgivende. Der tillades derfor en afvigelse fra de fastlagte dimensioner, der ikke medfører større afvigelser, end hvad der svarer til en hævn ing af bunden med 10 cm. Ved oprensning må der ikke graves dybere end 20 cm under de angivne bundkoter i dimensionstabellen. Det gældende regulativ svarer således til regulativtypen teoretisk skikkelse.

Der er siden 1993 regulativets vedtagelse gennemført en lang række projekter i Omløbsåen. Af oversigten i tabel 4-1 fremgår de seneste større ændringer. I tabellen er stationsangivelsen de nye stationer for regulativ 2026.

Tabel 4-1: Overblik over de største gennemførte projekter i Omløbsåen

Godkendesdato	Ca. Strækning [m]	Beskrivelse
14-04-2015	St. 1288-1324	Tilladelse til etablering af sluse- og pumpeanlæg i Omløbsåen Projektet omfattede etablering af sluseporte og pumpebygværk før udløbet i Vejle Å, samt etablering af en flydebro foran Omløbsåens udløb. Derudover blev der gennemført brinksikring og opgravning af sandaflejringer i nødvendigt omfang for etablering af bygværket.
24-4-2015	St. 0-75	Tilladelse til etablering af faunapassage i Omløbsåen Projektet omfattede fjernelse af stemmeværk ved indløbet til Omløbsåen og samtidig etablere et stryg og fordelingsbygværk opstrøms den vestlige side af Grejs Å.
17-05-2017	St. 607-357	Tilladelse til regulering af brink ved Omløbsåen udfor Odinsgade 43-85 I forbindelse med at den gamle støttemur i beton havde sluppet forankringen og hældte ud i vandløbet, blev der givet tilladelse til at fjerne betonen og etablere en ny brinksikring i naturlige materialer
19-07-2023	St. 705-865	Tilladelse til regulering af brink i Byparken Projektet omfattede sikring af brinken i Byparken. Brinken blev sikret med natursten og kampesten i størrelsen 200-300 mm eller større og pakning med små sten. Der blev stillet krav om at anlægget ikke måtte være stejlere end 1:2.
07-11-2024	St. 621-872	Tilladelse til regulering af omløbsåen gennem Byparken Ved reguleringen blev betonkanten fjernet og brinken lagt ned med anlæg på 1:2 og erstattet med en ny stensætning. Formålet med projektet var at skabe mere plads i åen samt mindske risiko for sandaflejringer og sikre mere ensartet strømningshastighed. Vandløbets bundbredde blev fastlagt til ca. 6 m, men bundkoterne blev opretholdt jf. regulativet fra 1993. Derudover blev der etableret et nyt permanent sandfang ved indløbet til Byparken ved parkeringspladsen på Skolegade 1. Sandfangets formål er at forbedre driftsmulighederne og sikre opretholdelse af vandføringsevnen. Sandfanget er 12-15 m bredt, ca. 40 m langt og der kan graves til 1 m under regulativmæssig bund jf. 1993-regulativet.
27-05-2025	St. 189-1289	Dispensation fra Naturbeskyttelseslovens og tilladelse efter Vandløbsloven til oprensning af Vejle Omløbså Projektet omfattede oprensning af materiale på vandløbets åbne del fra Vesterbrogade til pumpestationen ved udløb i Vejle Å. Opgravningen skete ned til 20 cm under regulativmæssig bund jf. regulativet fra 1993. Vandløbet blev efter oprensning opmålt og denne opmåling ligger til grund for nærværende regulativ.

4.2 FASTLÆGGELSE AF DEN TEORETISKE SKIKKELSE

I nærværende regulativ er stationeringen af Omløbsåen tilpasset regulativopmålingen 2025, og vandløbet er blevet 71 m længere. Omløbsåen har ikke ændret forløb siden 1993, så forskellen skyldes at regulativets startpunkt er flyttet opstrøm til start af fordelerbygværket. Stationeringen er tilpasset den nye opmåling fra 2025, men der er ikke væsentlige ændringer ift. tidligere stationering.

FASTLÆGGELSE AF TEORETISK SKIKKELSE I NÆRVÆRENDE REGULATIV

Med fastsættelse af krav til vandføringsevnen og ikke et bestemt profil sikres, at vandløbets profil forsat uhindret kan ændre sig, blot vandføringsevnen er tilgodeset. Det betyder, at der på en vandløbsstrækning kan være lokale indsnævringer eller aflejring, så længe det ikke giver anledning til, at vandføringsevnen forringes. Der tages herved hensyn til både de afvandingsmæssige og de miljømæssige interesser ved og i vandløbet. For Omløbsåen gælder dog, at grundet det er et bynært vandløb er vandløbets brinker fastsat i beton eller stensætninger, så vandløbet har begrænset muligheder for at indsnævres eller udvides naturligt. Det er således aflejring på vandløbsbunden, der er den største udfordring i Omløbsåen.

Kravene til vandløbets dimensioner og den deraf afledte vandføringsevne angives udelukkende ved en beskrivelse af vandløbets profiler.

I nærværende regulativ skal de projekter, som er gennemført i vandløbet, indarbejdes. Det gælder dog for stort set alle projekterne, at der i projektbeskrivelsen og/eller godkendelsen, ikke er angivet en vandføringsevne eller en skikkelse (bundkote, bundbredde og anlæg) for vandløbet. På grund af de manglende beskrivelser af vandføringsevne og/eller skikkelse er nærværende regulativ fastlagt på baggrund af de faktiske forhold opmålt i 2025. For de strækninger, hvor der ikke har været gennemført projekter, har regulativet fra 1993 været gældende hidtil.

I nærværende regulativ videreføres regulativbundkoten fra 1993 for de strækninger, der ikke er omfattet af projekter, imens bundbredder og anlæg er tilpasset de faktiske forhold fra 2025, da langt det meste af vandløbet har anlæg og kanter udført i beton eller store sten, som ikke kan ændre sig naturligt. Tilpasninger af anlæg og bundbredder ses på bilag 1d som tværprofiler.

4.3 KONSEKVENSVURDERING I FORHOLD TIL DE AFVANDINGSMÆSSIGE FORHOLD

Der er gennemført konsekvensvurdering af den teoretiske skikkelse i 2026-regulativet. Der er dog ikke sket de store ændringer ift. bundbredder og bundkoterne er videreført fra tidligere regulativ. Dog er anlægget tilpasset de faktiske forhold, derfor gennemføres der konsekvensberegninger. Dette gøres ved at sammenligne vandspejlsberegninger for regulativ 1993 og regulativ 2026.

Beregningerne er foretaget ved vintermiddel og vintermedianafstrømning (se tabel 3-2). Der er anvendt oplande som vist i tabel 3-1 og Manningtal som angivet i tabel 3-3. Opmålte broer er indsat i regulativdimensionen for korrekt vandspejlsberegning omkring broerne. Der er anvendt et startvandspejl på 0,4 m DVR90 ved vintermiddel afstrømning og 0,6 m DVR90 ved vintermedianmaksimum afstrømning. Startvandspejl er fundet ved tilsvarende beregninger i Vejle Å. Resultatet af beregningerne ses på bilag 1a ved vintermiddel afstrømning og på bilag 1b ved en vintermedianmaksimum afstrømning.

Af bilagene ses, at Omløbsåen er stuvningspåvirket af Vejle Å op til slut af sandfang st. ca. 700 m ved begge afstrømninger. Det ses derfor, at det beregnede vandspejl for regulativ 1993 og 2026 er sammenfaldene i begge afstrømningssituationer. Dog skal bemærkes, at vandspejlet i Omløbsåen i modsætning til 1993-regulativet styres af pumpe- slusebygværket ved udløbet til Vejle Å, som ikke helt kan simuleres i den stationære model VASP, som er anvendt til beregningerne.

Da bundkoter er videreført fra 1993, dog med tilpasning gennem Byparken ift. de faktiske forhold, og da Omløbsåens anlæg og kanter de fleste steder består af beton og store sten og derfor ikke vil kunne ændre sig, vurderes det, at der ikke er negative konsekvenser for de afvandingsmæssige forhold. Dertil kommer at pumpe- slusebygværket ved udløbet til Vejle Å er anlagt for netop at minimere store vandstande og dermed risiko for oversvømmelse.

5 FASTLÆGGELSE AF VEDLIGEHOJDELSE AF VANDLØBET

5.1 TIDLIGERE GÆLDENDE FORHOLD

Den tidligere gældende vedligeholdelsespraksis for vandløbet er beskrevet i regulativet for Omløbsåen vedtaget 18. januar 1993. Ifølge regulativet skal Omløbsåen vedligeholdes således at vandløbets fysiske tilstand er i overensstemmelse med de krav, som den målsatte anvendelse stiller. Vandløbet er i st. 0 – 1.253 m (tidligere stationering) målsat som laksefiskevand. Vedligeholdelsen skal tilsigte at bevare og udvikle en naturlig tilstand.

Grødeskæringen foretages normalt ikke i vandløbet, da der ikke forekommer grøde af betydelig mængde. Opgravning af bund og sider foretages kun i begrænset omfang (ved en generel bundhævning på 10 cm), for at mindske fare for oversvømmelser på de nærliggende arealer. Under oprensning må der ikke graves dybere end 20 cm under de angivne bundkoter. Herfra er sandfanget dog undtaget. Ved evt. oprensning fjernes kun sand- og mudderaflejringer.

5.2 FREMTIDIG VEDLIGEHOJDESE AF VANDLØBET

Det er Vejle Kommunes erfaring at grødemængden i vandløbet er meget begrænset, og der gennemføres derfor ikke grødeskæring fremover.

Der gennemføres dog en årlig gennemgang af vandløbet i perioden januar-maj for at sikre, at der ikke er træer, grene eller andet sammendrevet materiale, som er til hinder for vandets frie løb eller kan spærre ved broerne. Der foretages ligeledes løbende fjernelse af materialer ved indløbsbygværket i st. 0 m.

Bundoprensning foretages normalt ikke og kun i ekstraordinære tilfælde, hvis vandspejlsniveauet ligger mere end 20 cm over vandspejlsniveauet for den teoretiske skikkelse. Evt. oprensning gennemføres i perioden 1. august til 1. november, og der må kun fjernes sand- og mudderaflejringer. En oprensning vil kræve en dispensation for Naturbeskyttelseslovens §3 og evt. også en miljøvurdering.

Det gælder dog ikke for de to sandfang i st. 647-705 m og st. 988-998 m. Her kan der foretages oprensning af sand, når vandløbsmyndigheden finder, at der er behov for det. Vandløbsmyndigheden

kan ligeledes vælge at foretage lokale oprensninger foran rørudløb, for at opretholde rørtilløbets funktion.

5.3 KONSEKVENSVURDERING I FORHOLD TIL DE MILJØMÆSSIGE FORHOLD

På baggrund af lov om miljøvurdering af planer og programmer⁹ er der gennemført en screening om miljøvurdering af planen (Lov om Miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) §1, stk. 2, §8, §10 og bilag 3). I screeningen er der desuden foretaget en vurdering af, om regulativet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt jf. habitatbekendtgørelsens¹⁰ § 6, stk. 1. Det er på baggrund af screeningen konkluderet, at regulativet ikke vil have en sådan indvirkning på miljøet, at der skal foretages en miljøvurdering efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1 eller konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk.2, hvilket begrundes med:

- at regulativet ikke vil hindre målopfyldelse eller forringe tilstanden for de miljømål, som er fastsat i den gældende vandområdeplan (2021-2027 efter genbesøget).
- at der ikke vil være en påvirkning af bilag IV-arters raste- og yngleområder eller ske drab på enkeltindivider.
- at regulativet ikke forhindrer opnåelse af en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, som udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.
- at regulativet ikke får væsentlig indvirkning på øvrige emner indenfor natur og miljø eller rekreative værdier, herunder § 3 beskyttede naturtyper.

Uddybende informationer kan findes i screeningen, som er vedlagt nærværende redegørelse og regulativ for Omløbsåen.

⁹ LBK nr 4 af 03/01/2023

¹⁰ BEK nr. 1098 af 21/08/2023

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

Vintermiddel afstrømning

Start vandspejl 0,4 m (0 m i Vejle Å)

— Terræn højre, 2025

— Terræn venstre, 2025

— Dybeste punkt i profil, 2025

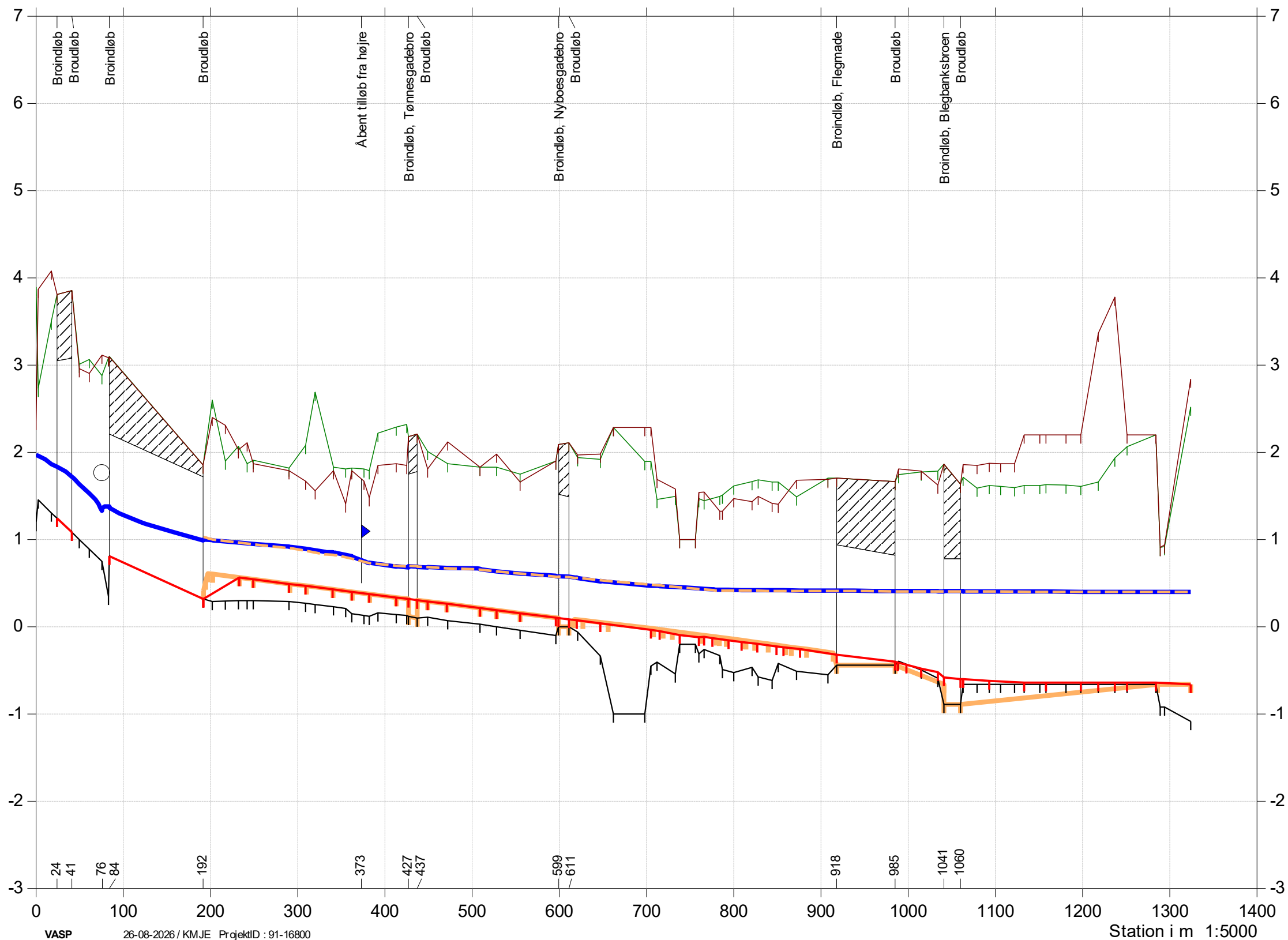
— Regulativ 1993

— Beregn. vasp, regulativ 1993

— Beregn. vasp, regulativ 2026

— Regulativ 2026

Kote i m DVR90 1:50

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

Vintermedianmaksimum afstrømning

Start vandspejl 0,6 m (0 m i Vejle)

Terræn højre, 2025

Terræn venstre, 2025

Dybeste punkt i profil, 2025

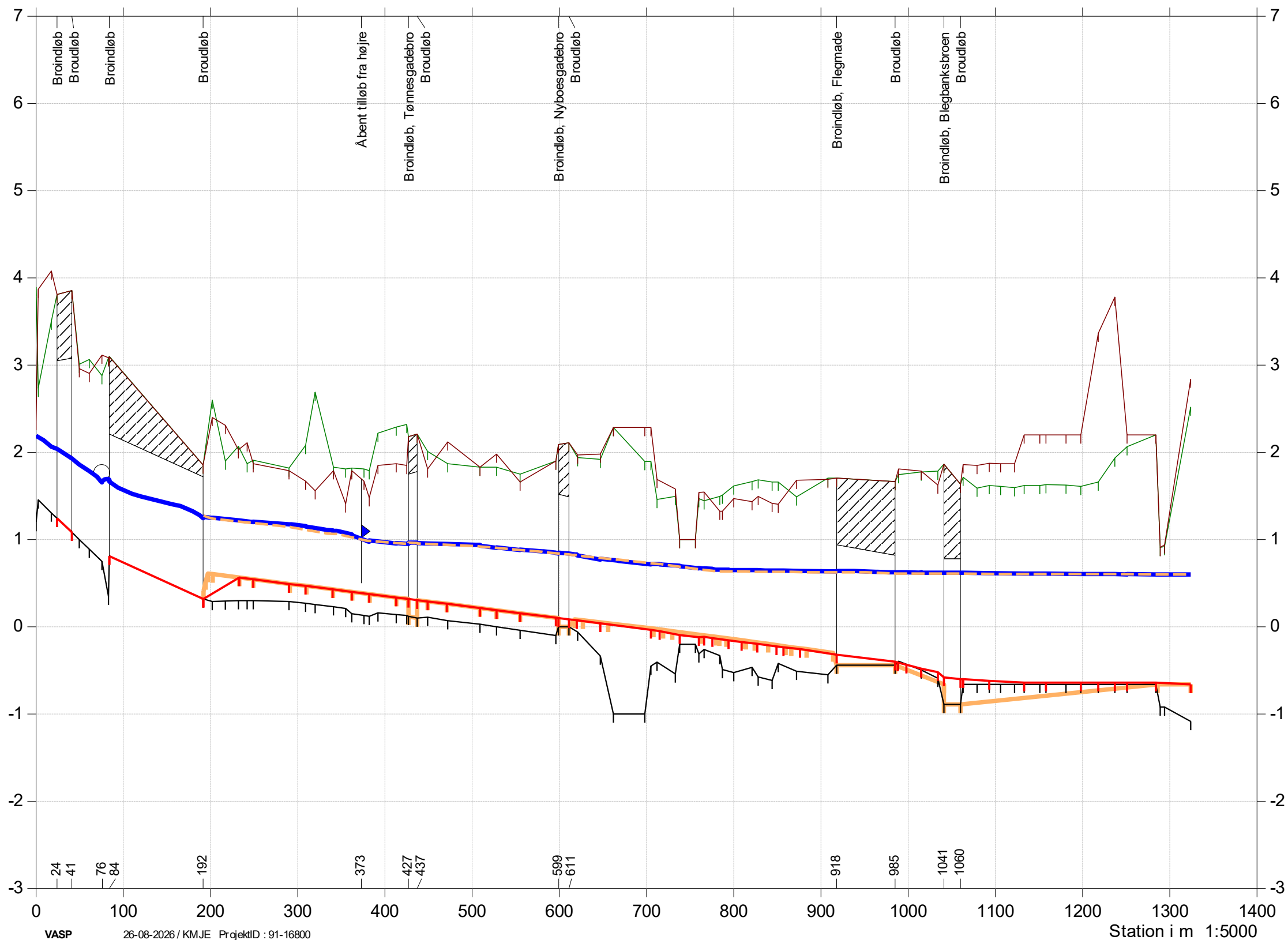
Regulativ 1993

Beregn. vasp, regulativ 1993

Beregn. vasp, regulativ 2026

Regulativ 2026

Kote i m DVR90 1:50

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

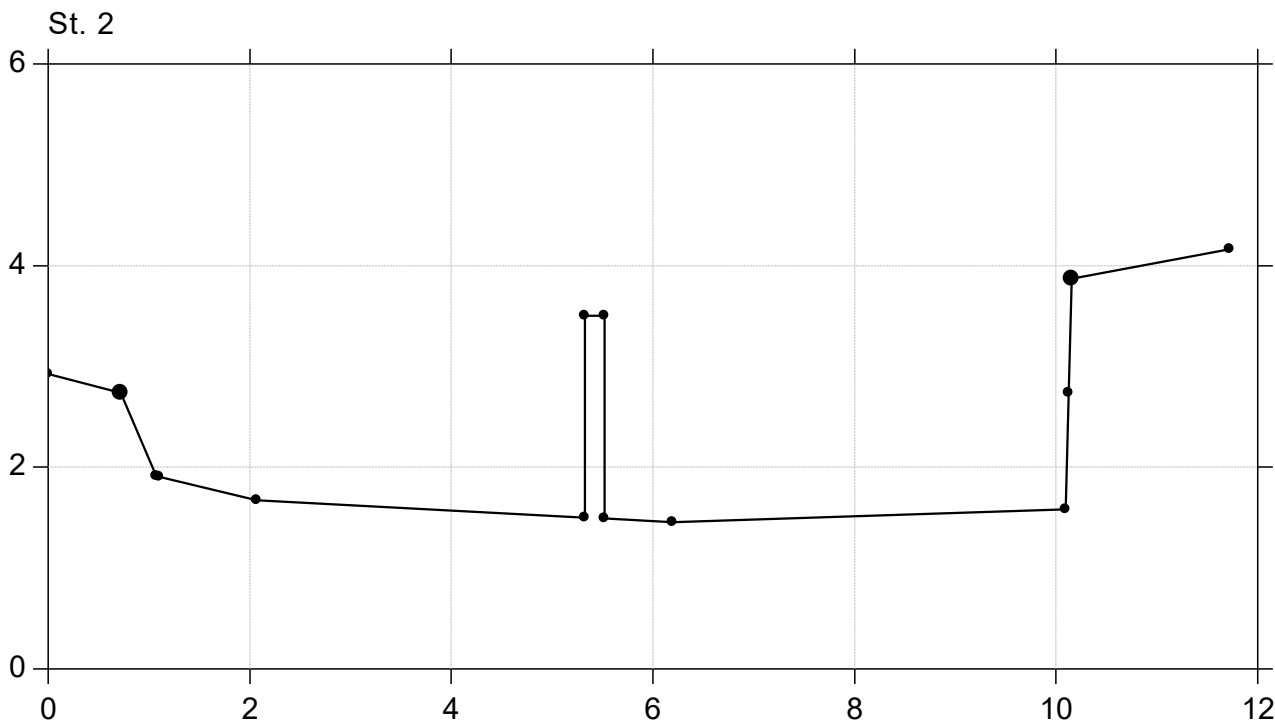
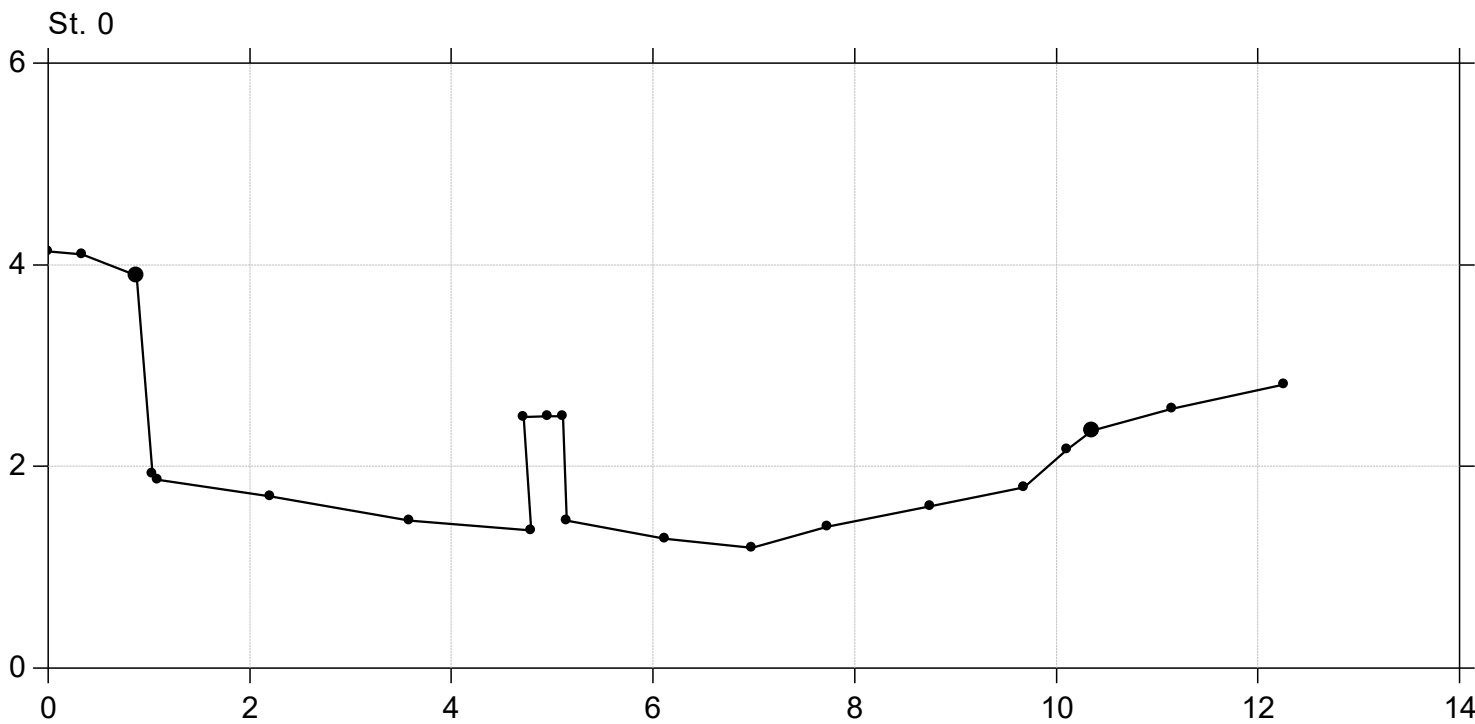
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 1

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

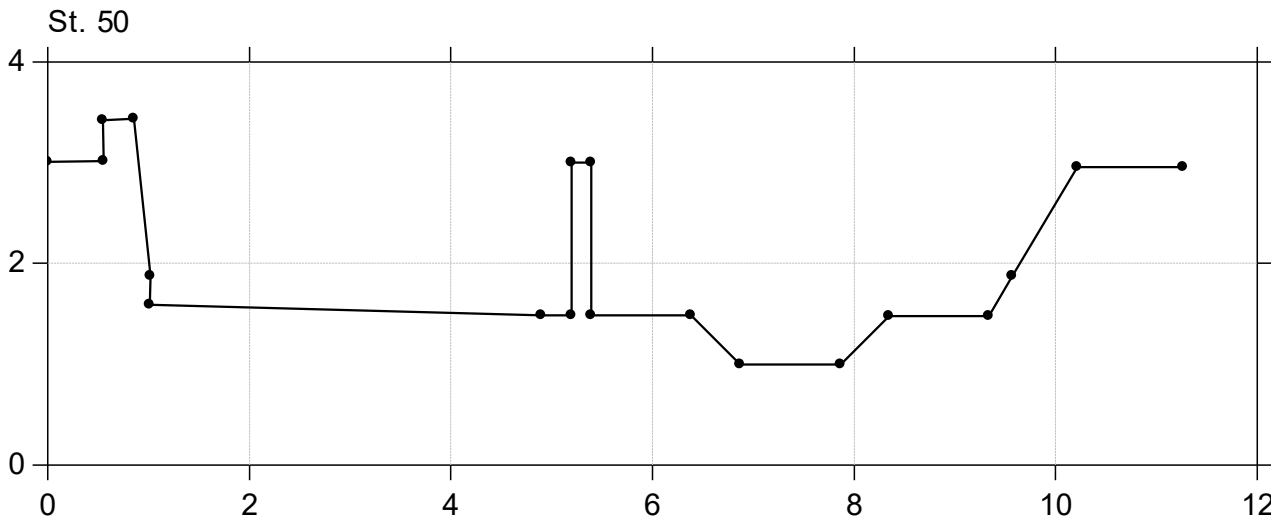
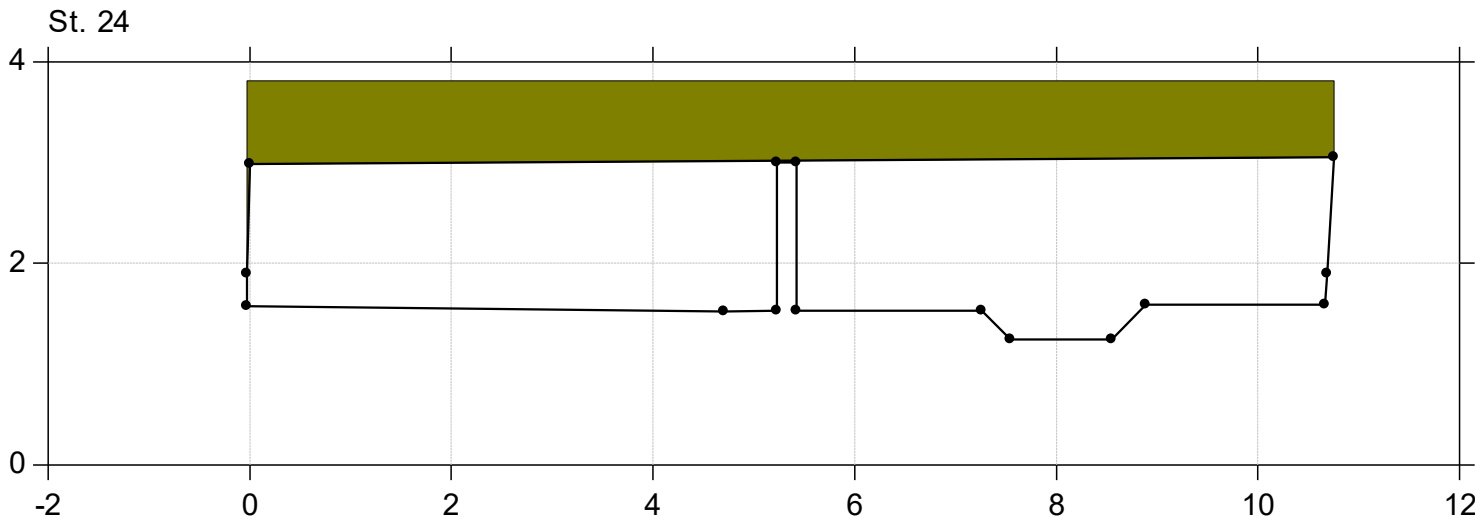
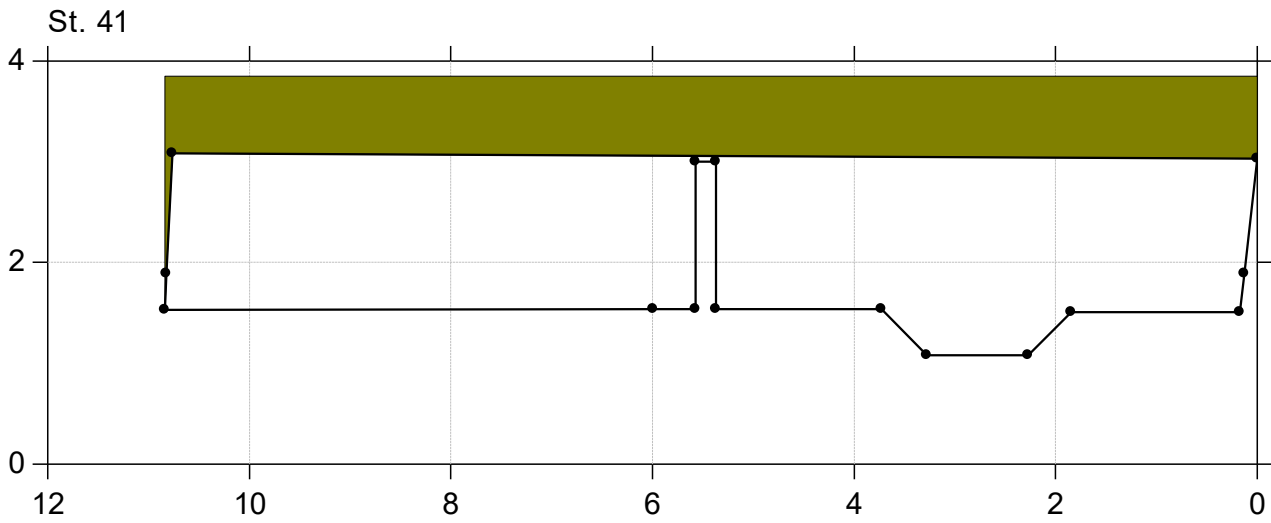
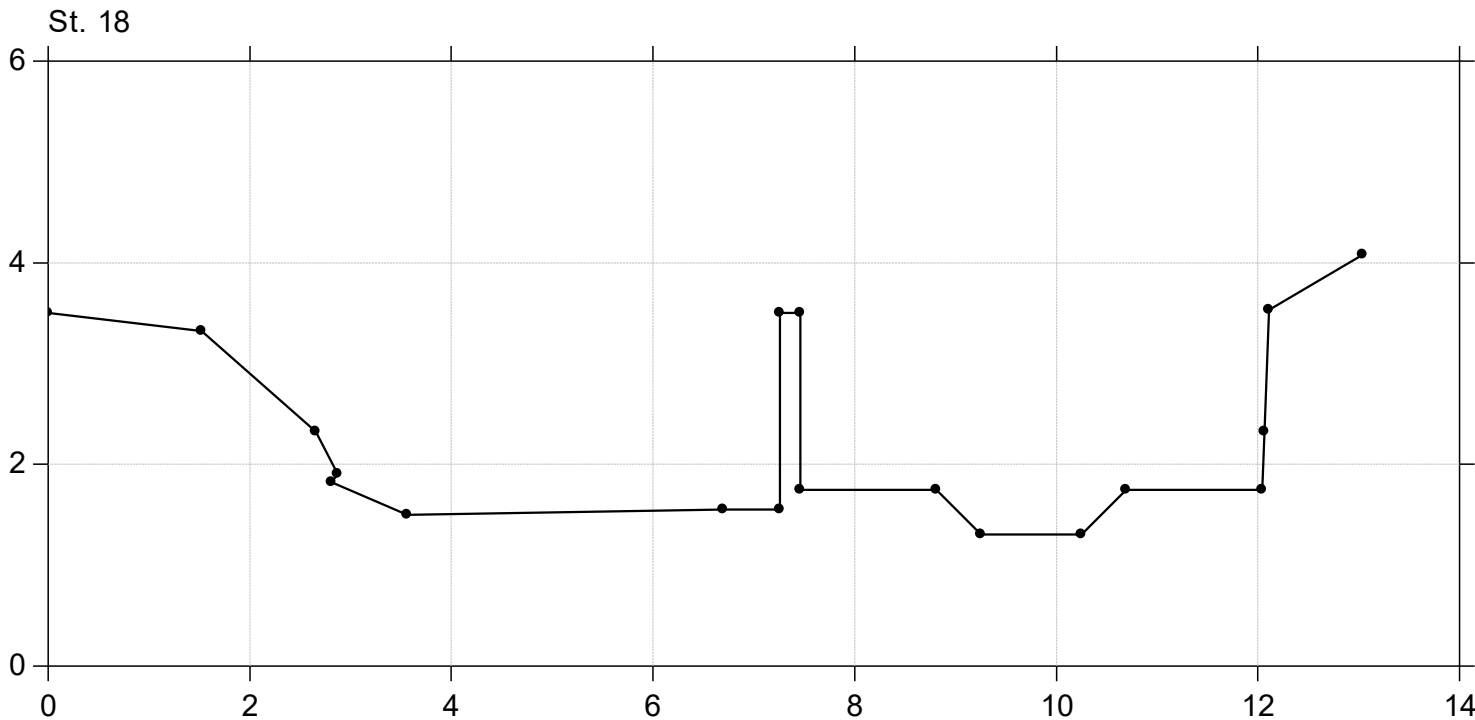
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 2

— Regulativ 2026
—•— Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

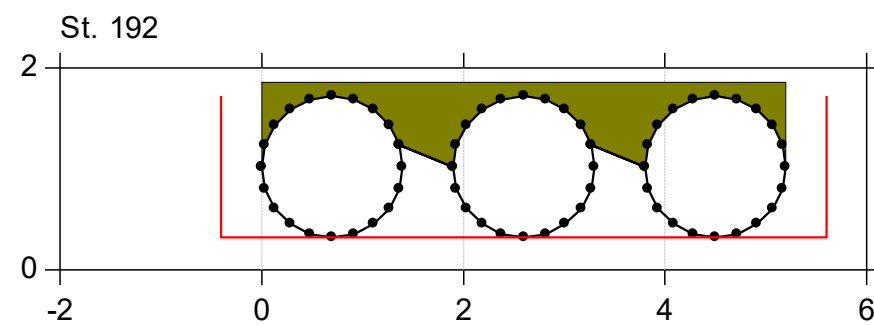
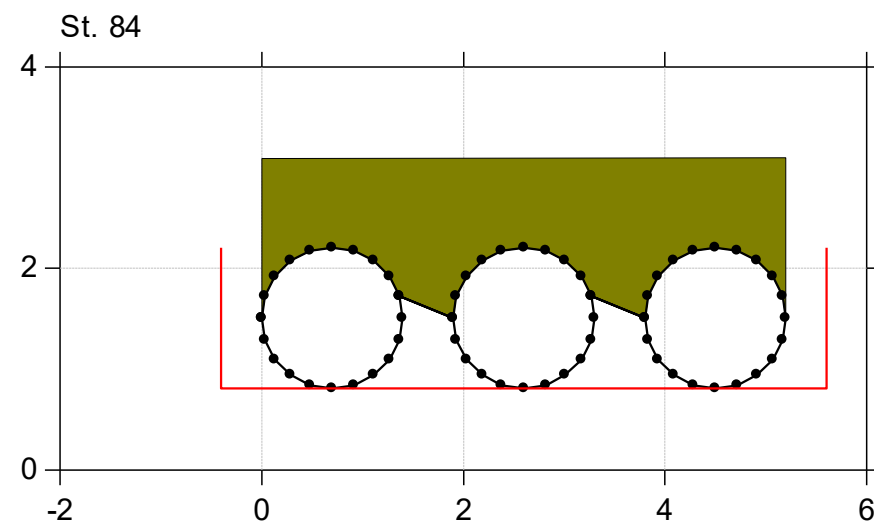
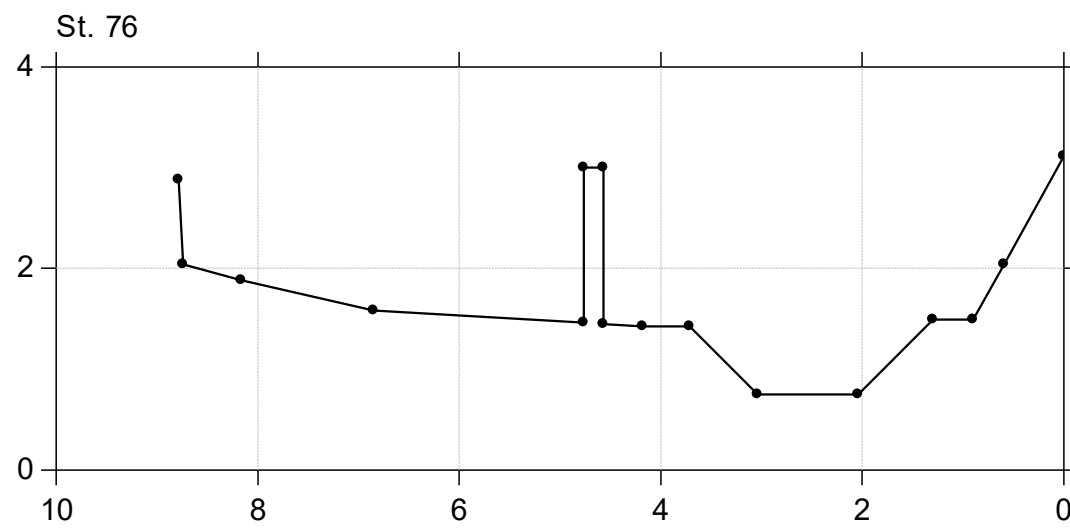
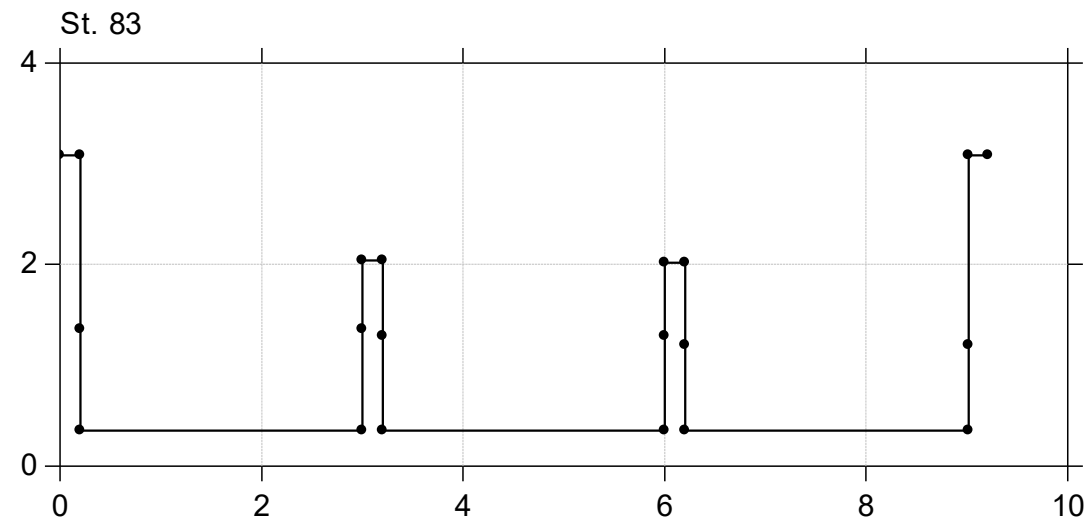
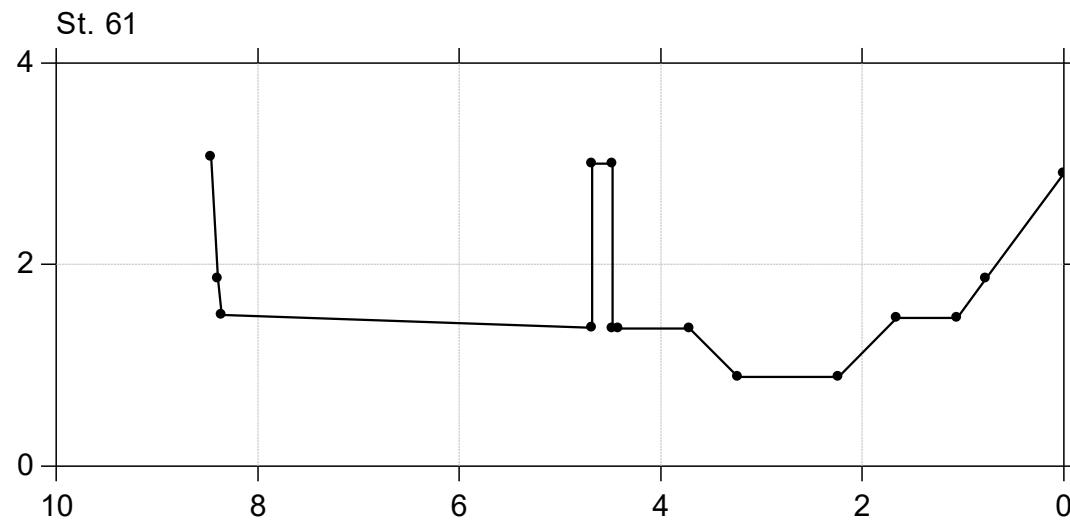
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 3

— Regulativ 2026
—•— Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

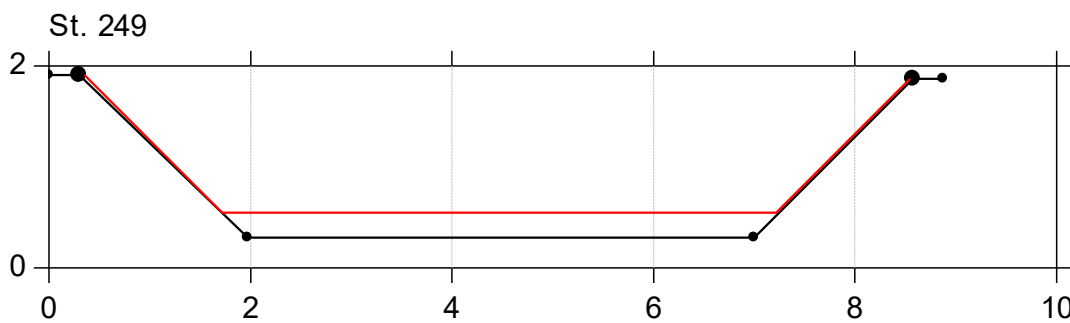
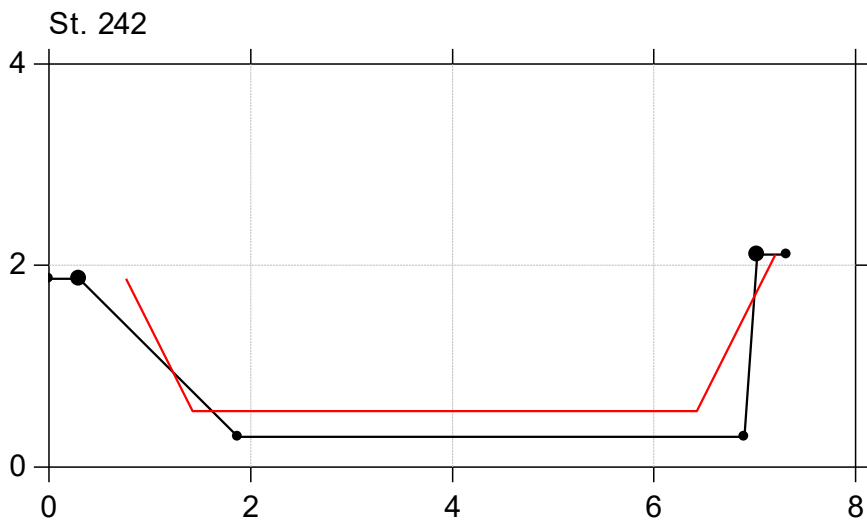
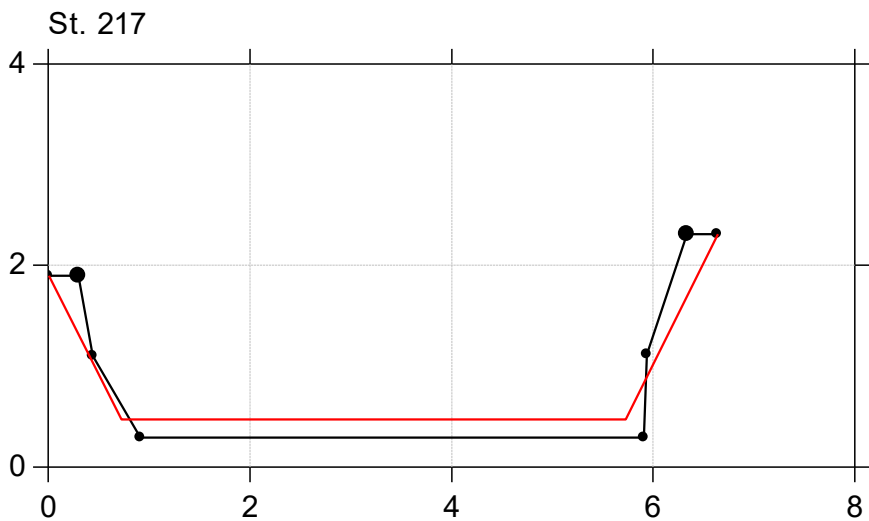
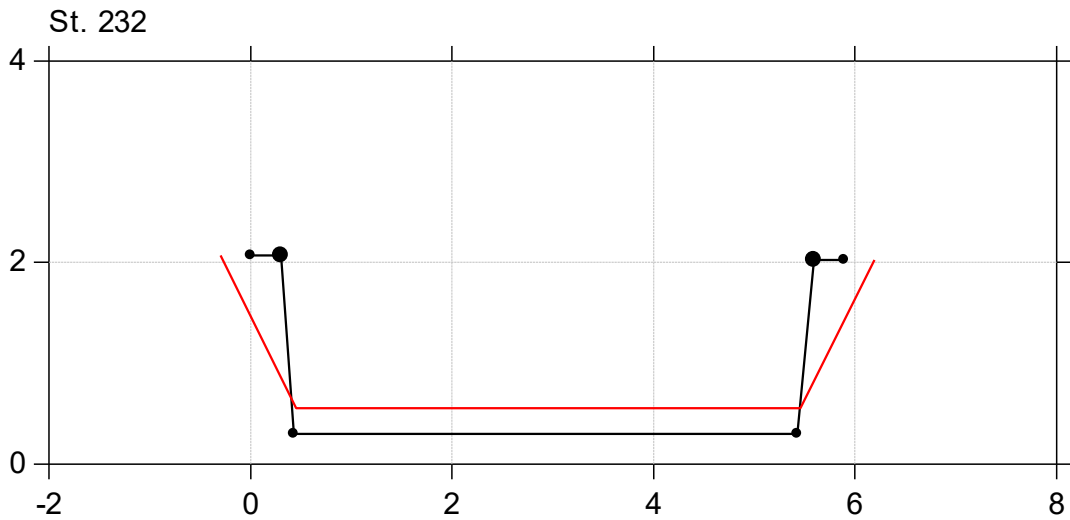
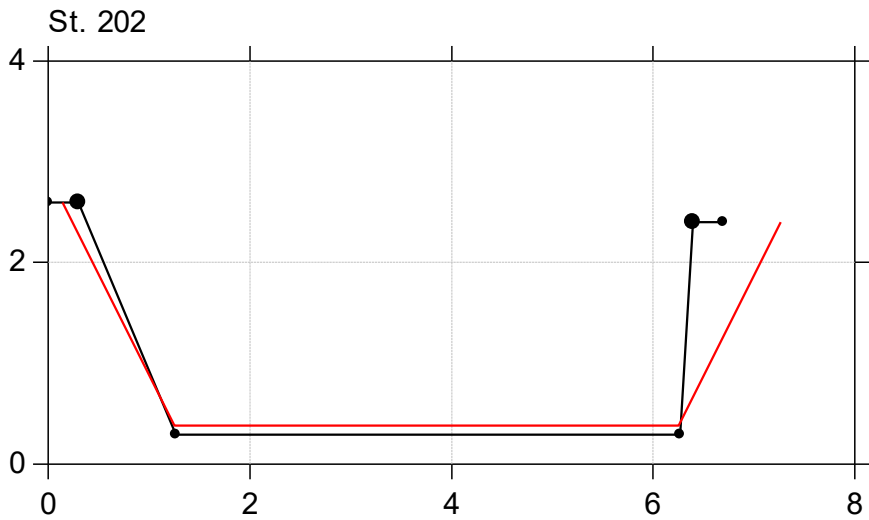
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 4

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

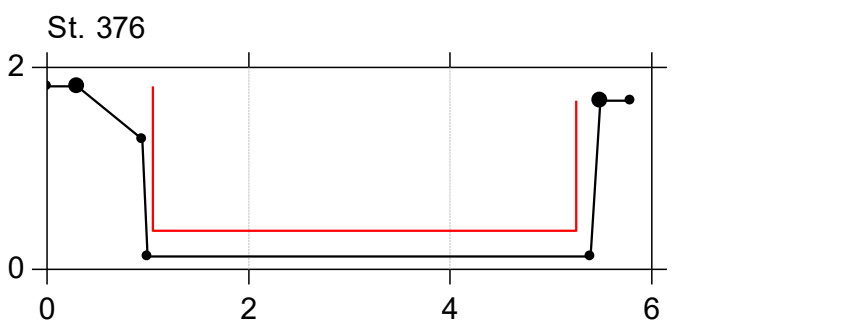
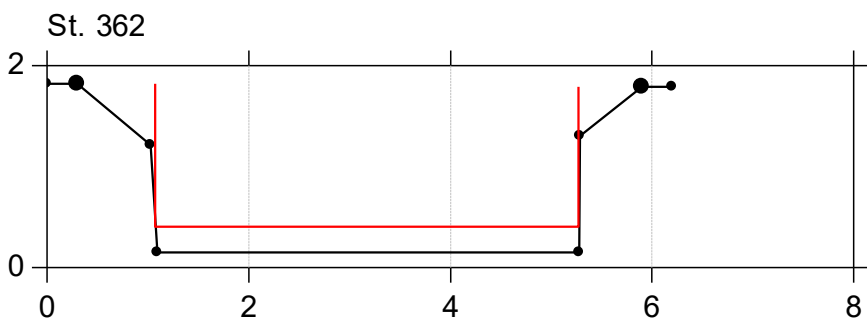
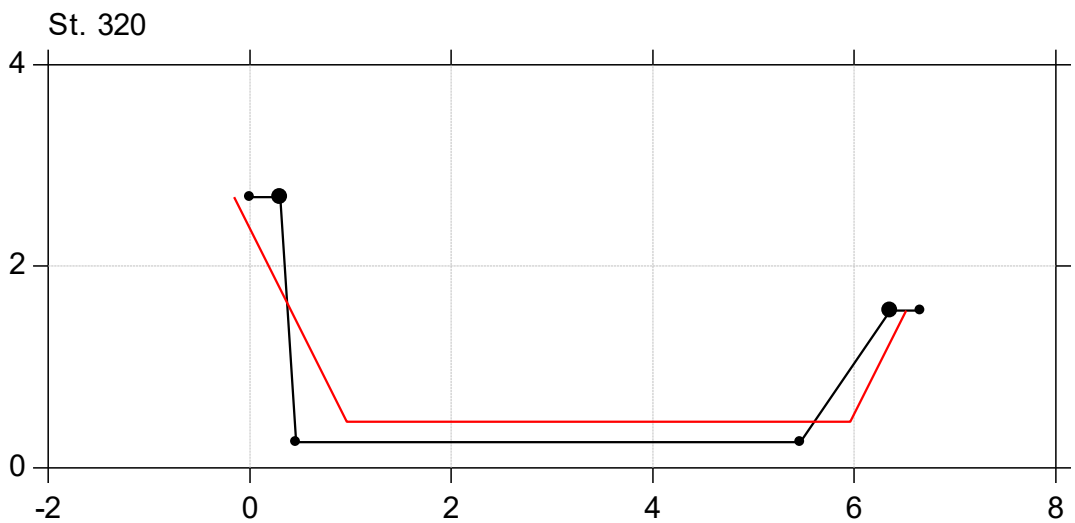
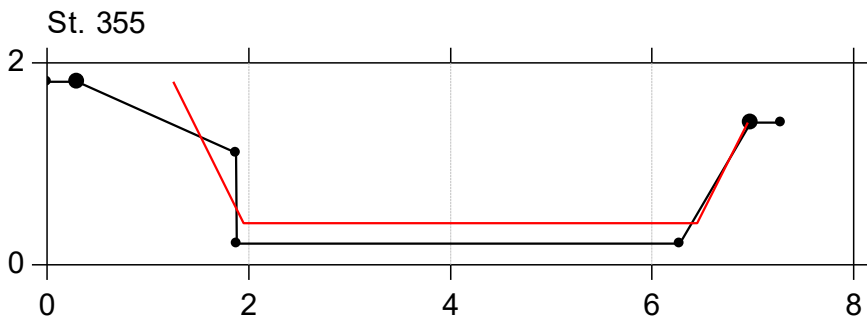
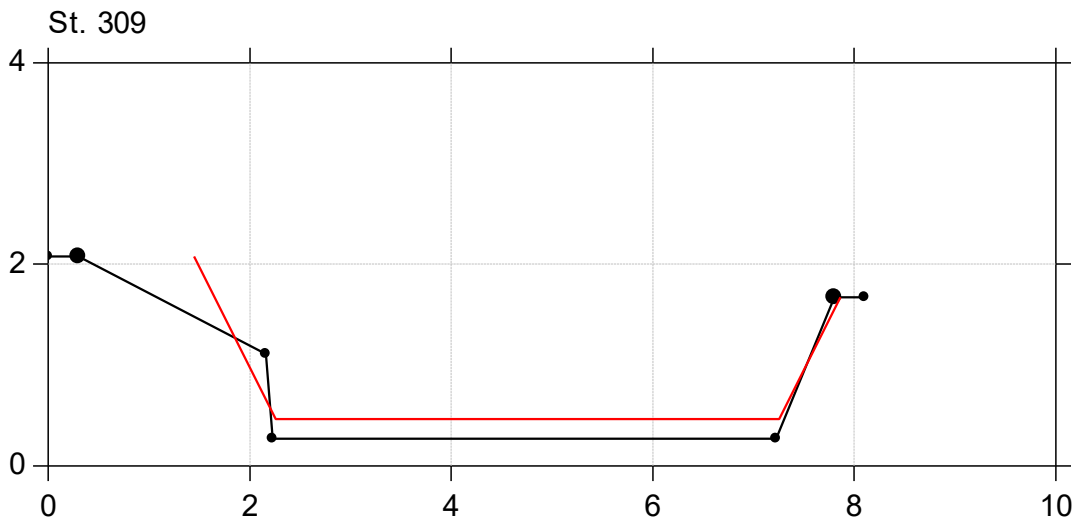
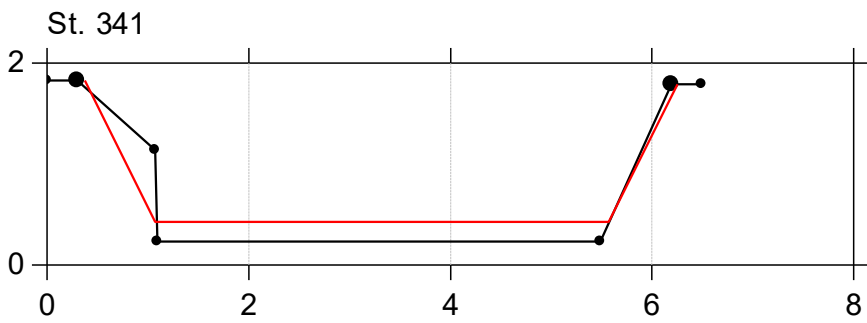
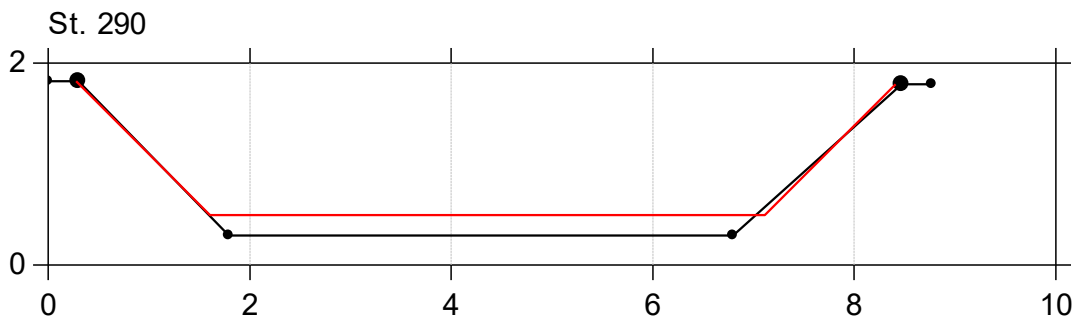
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 5

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

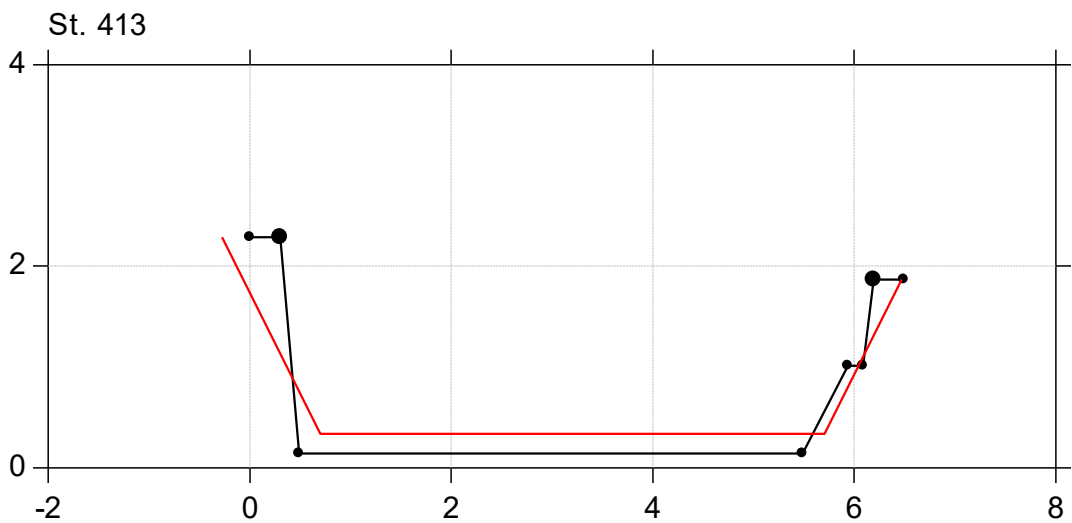
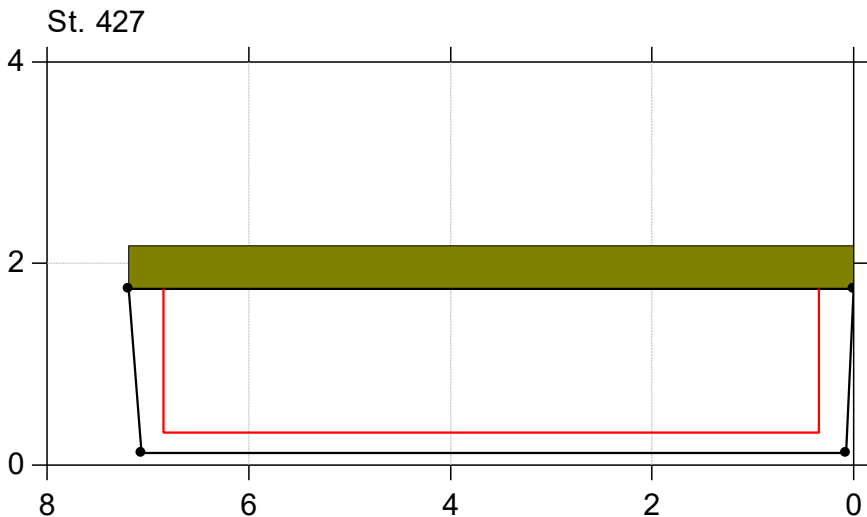
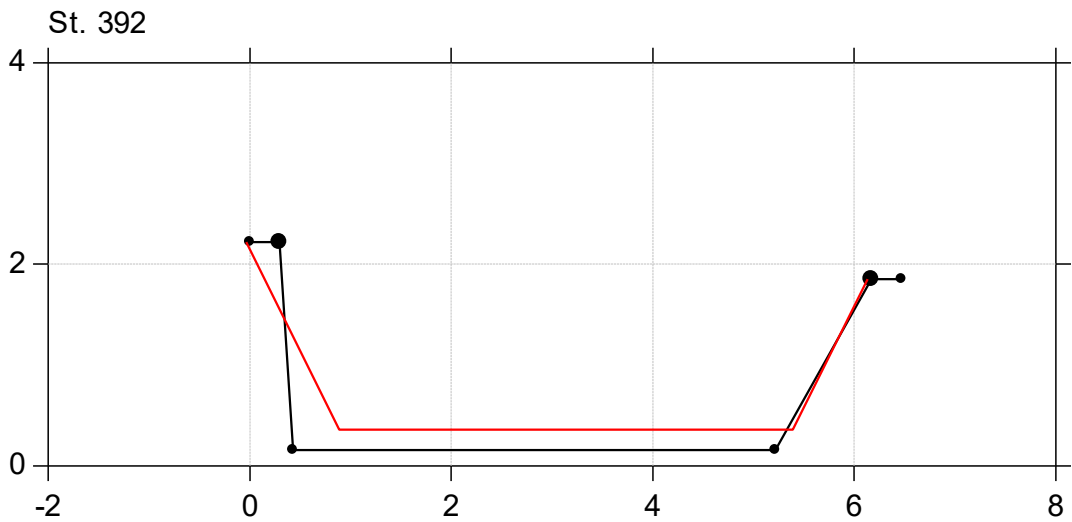
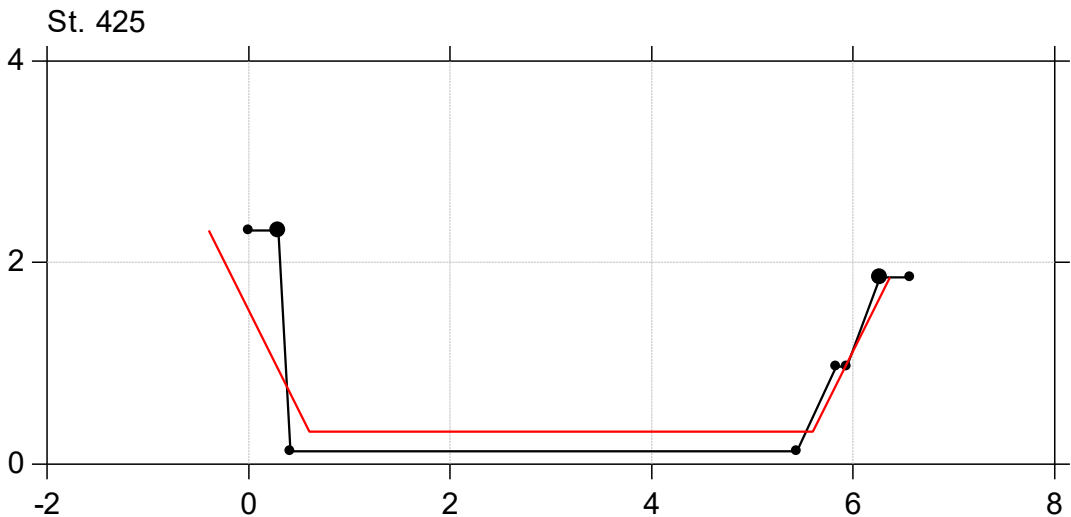
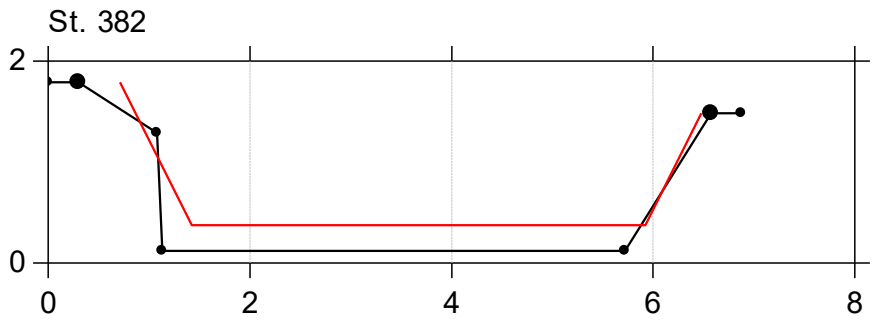
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

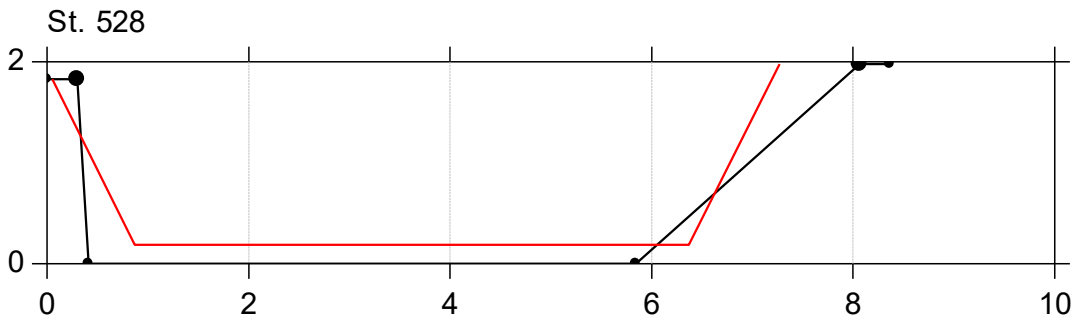
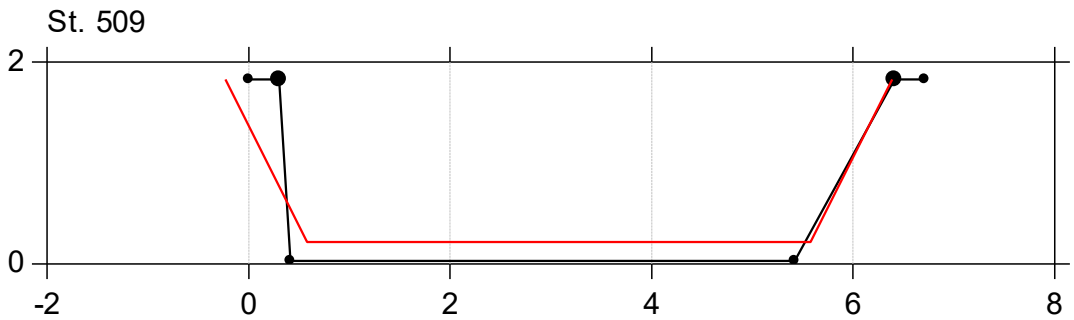
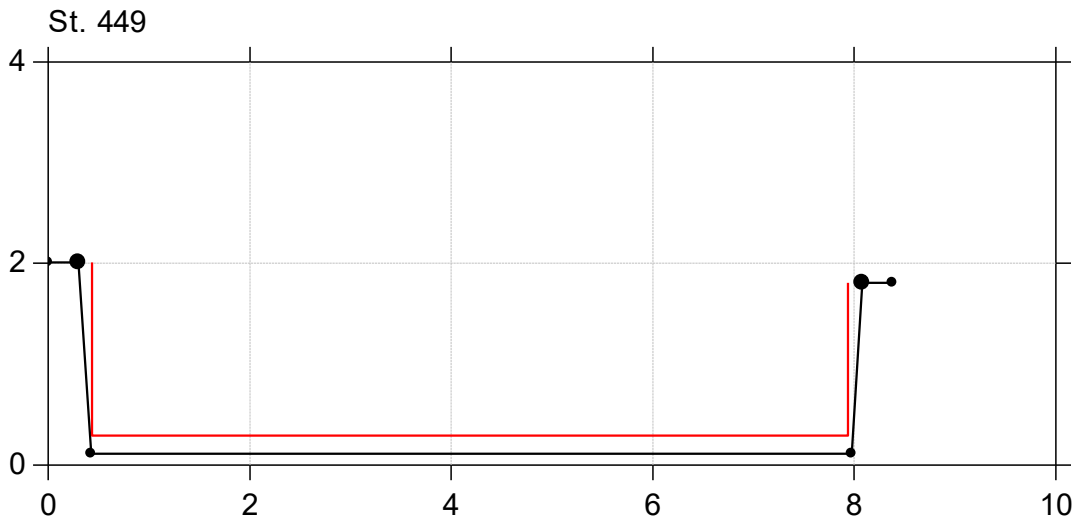
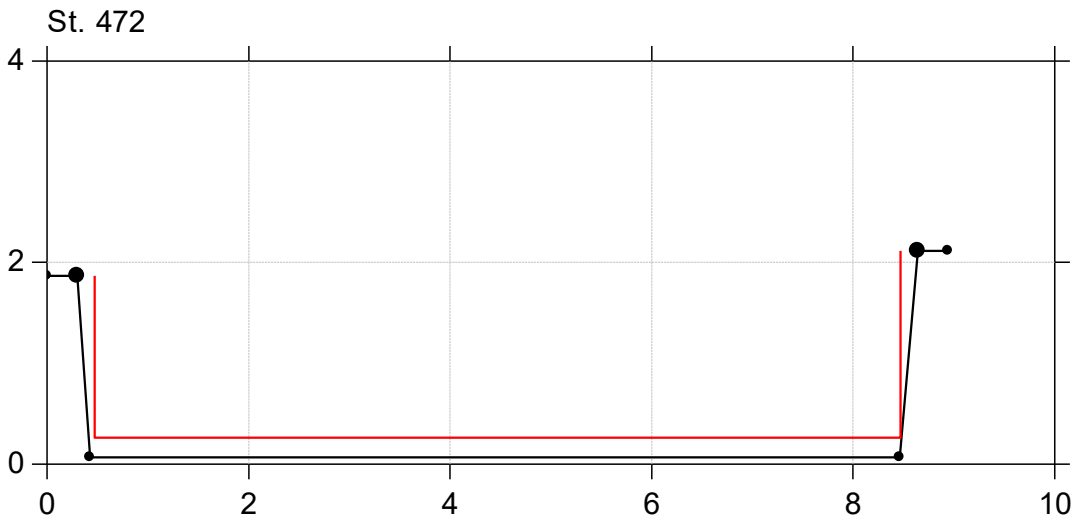
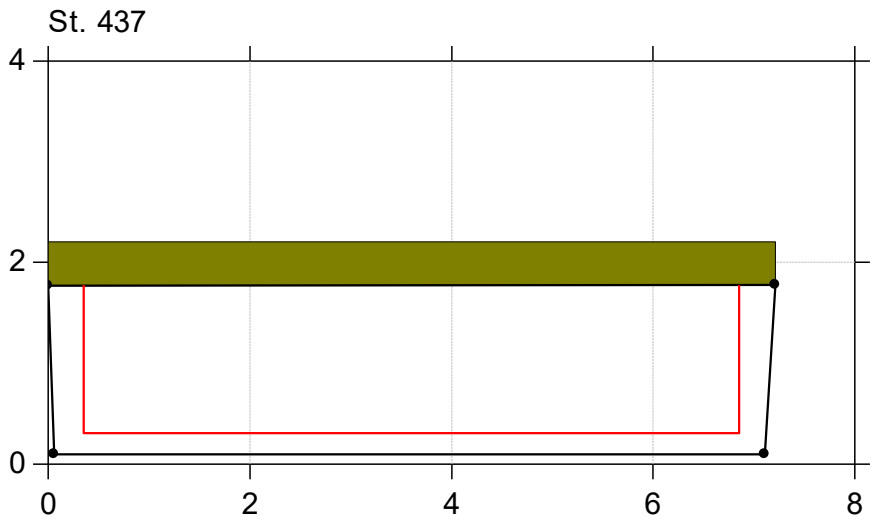
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 7

- Regulativ 2026
- Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

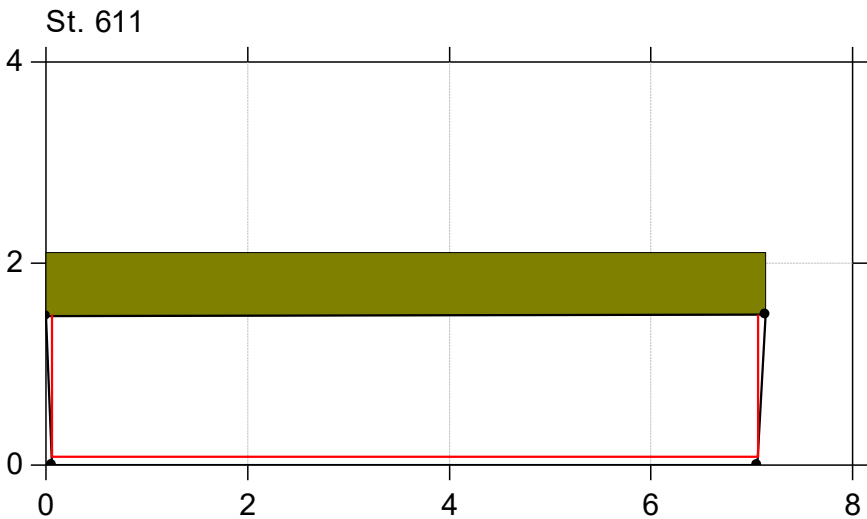
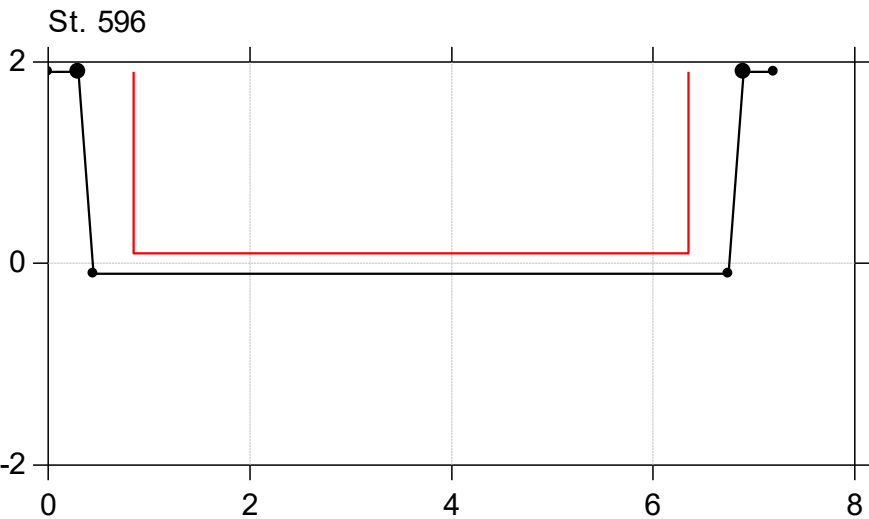
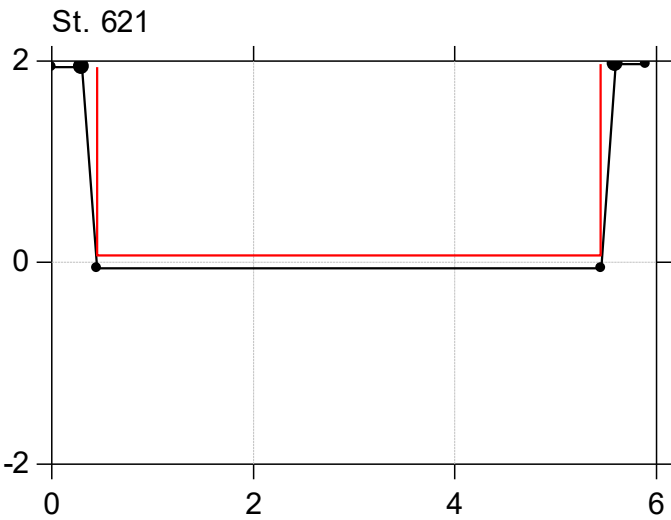
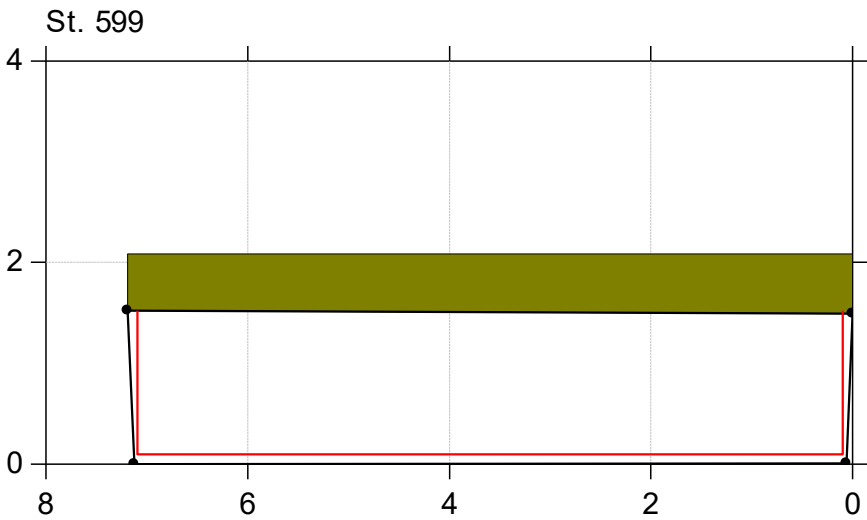
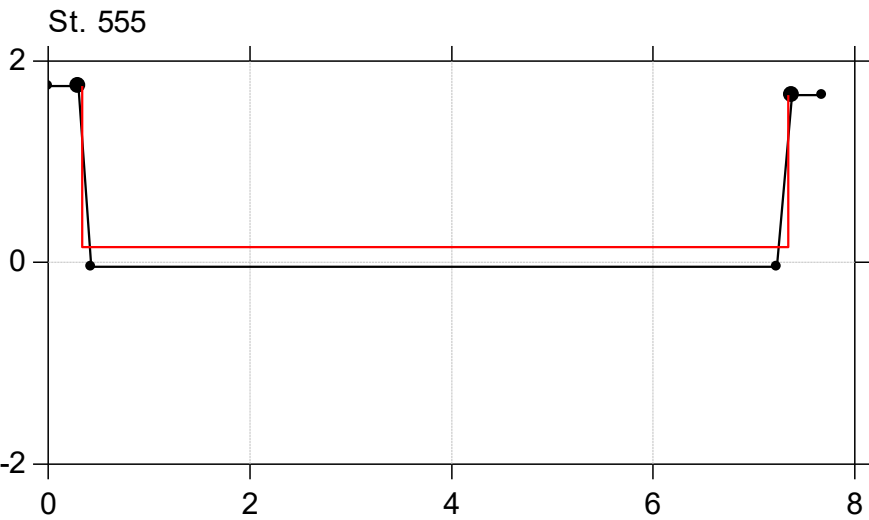
Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 8

- Regulativ 2026
- Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

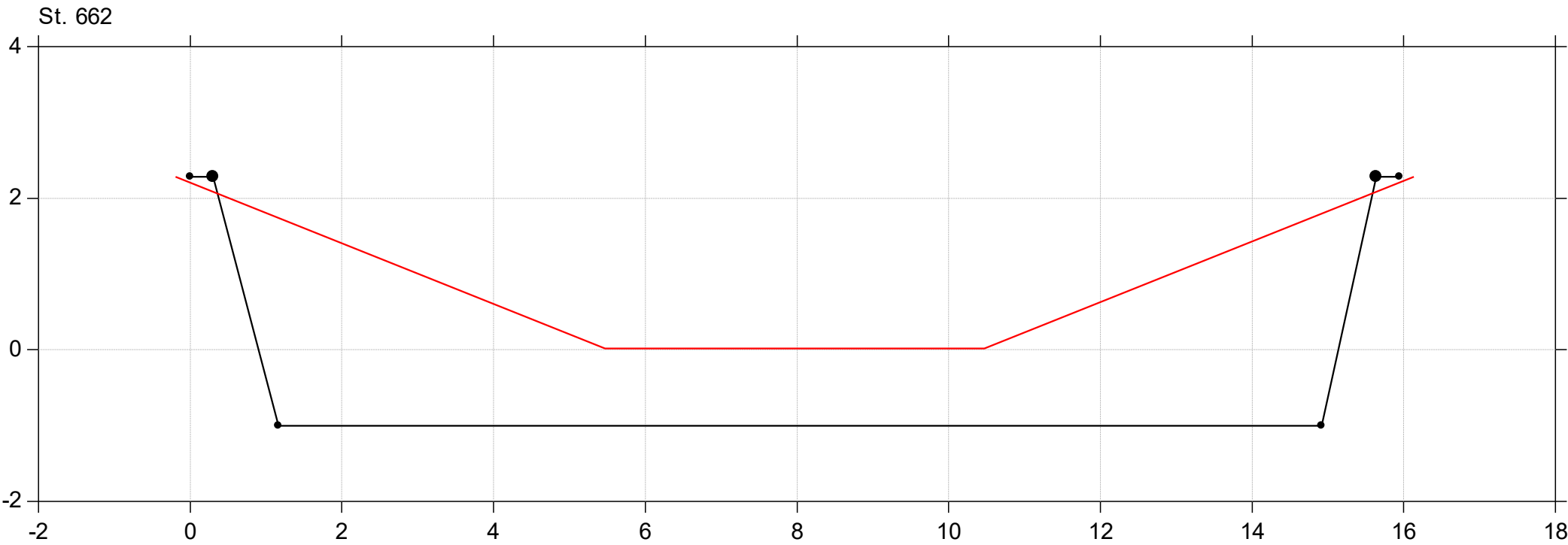
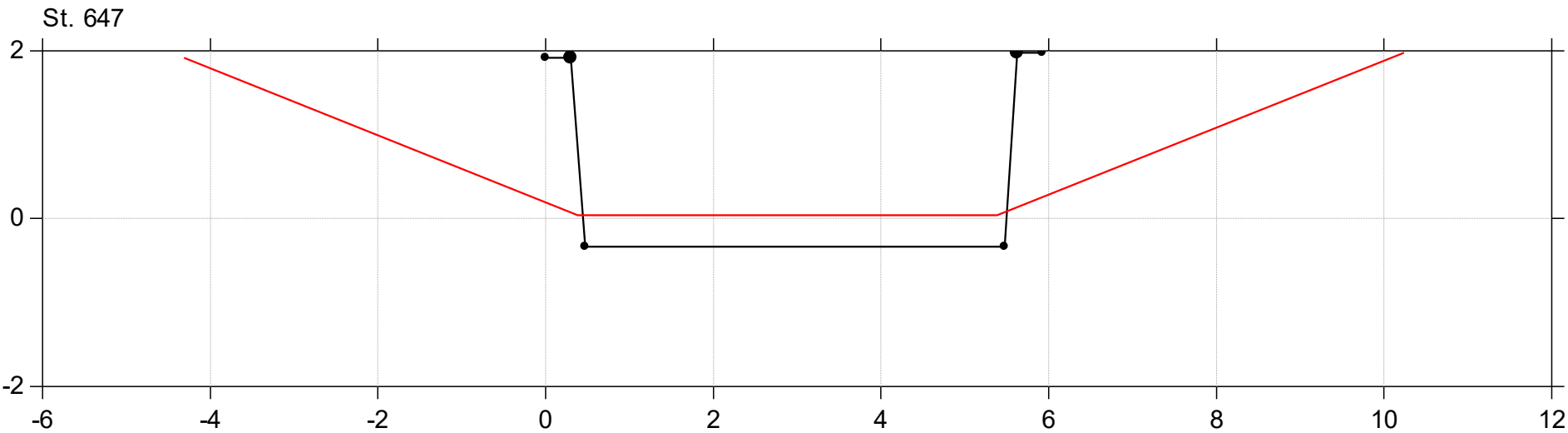
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

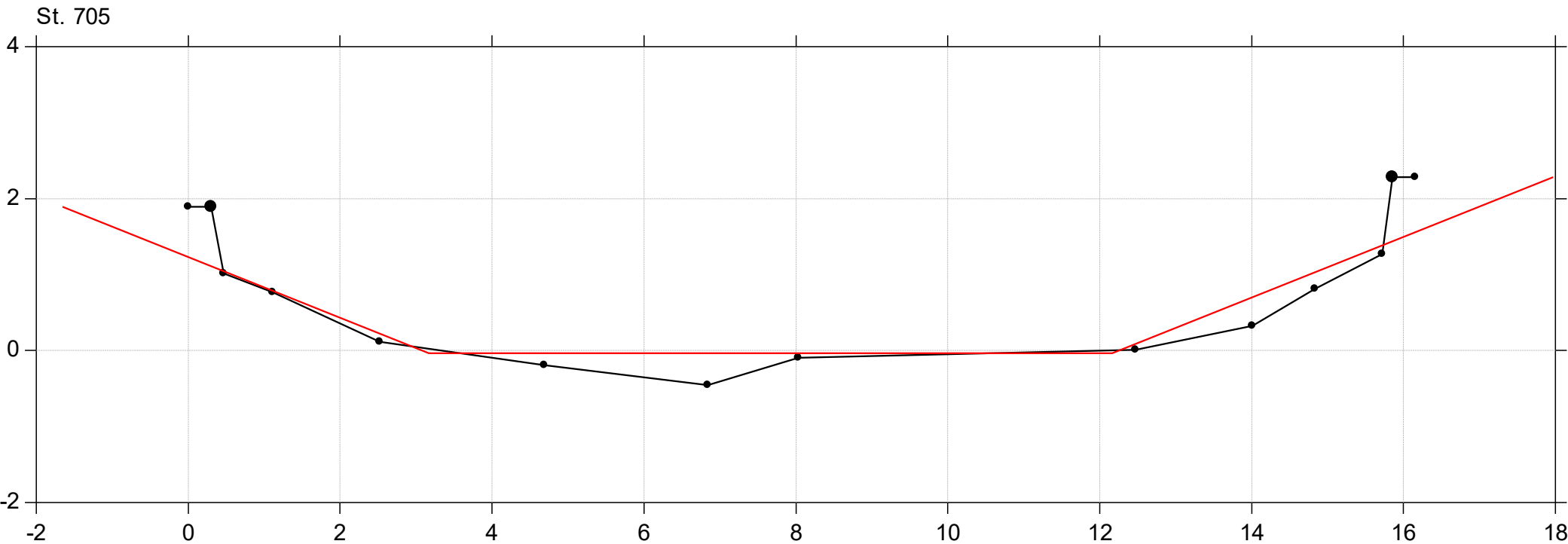
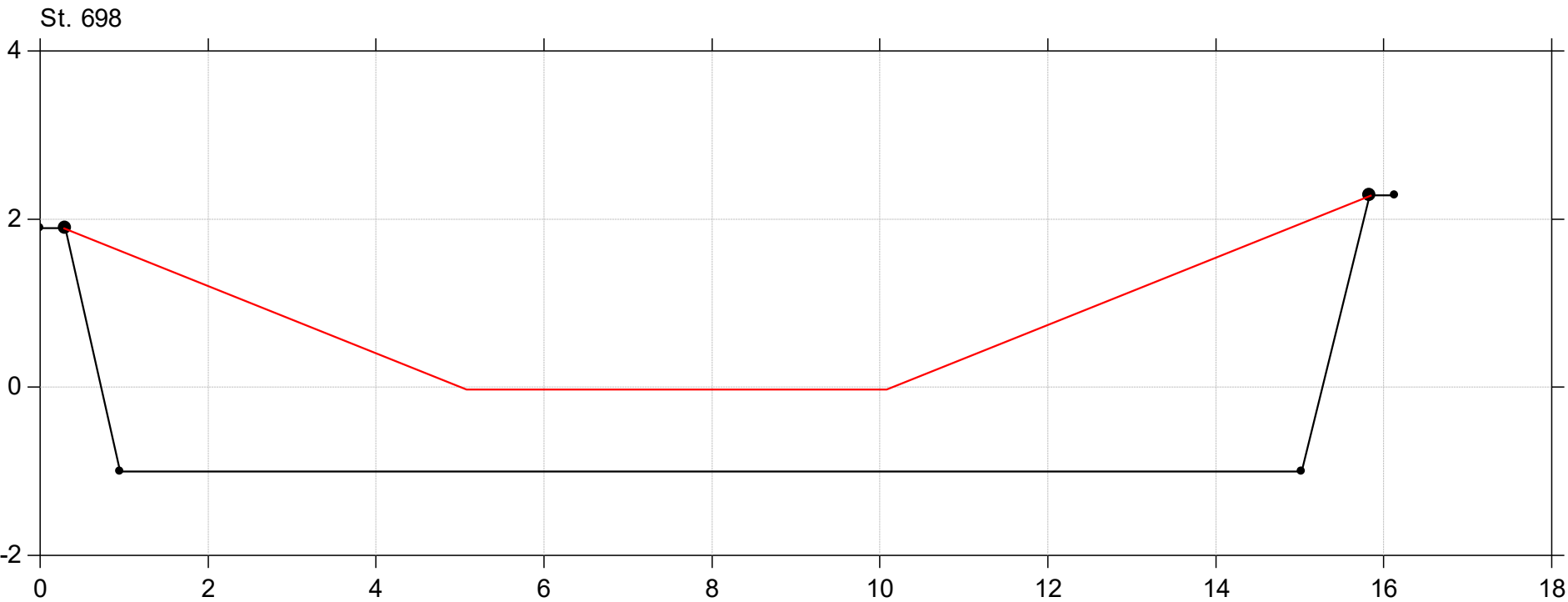
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

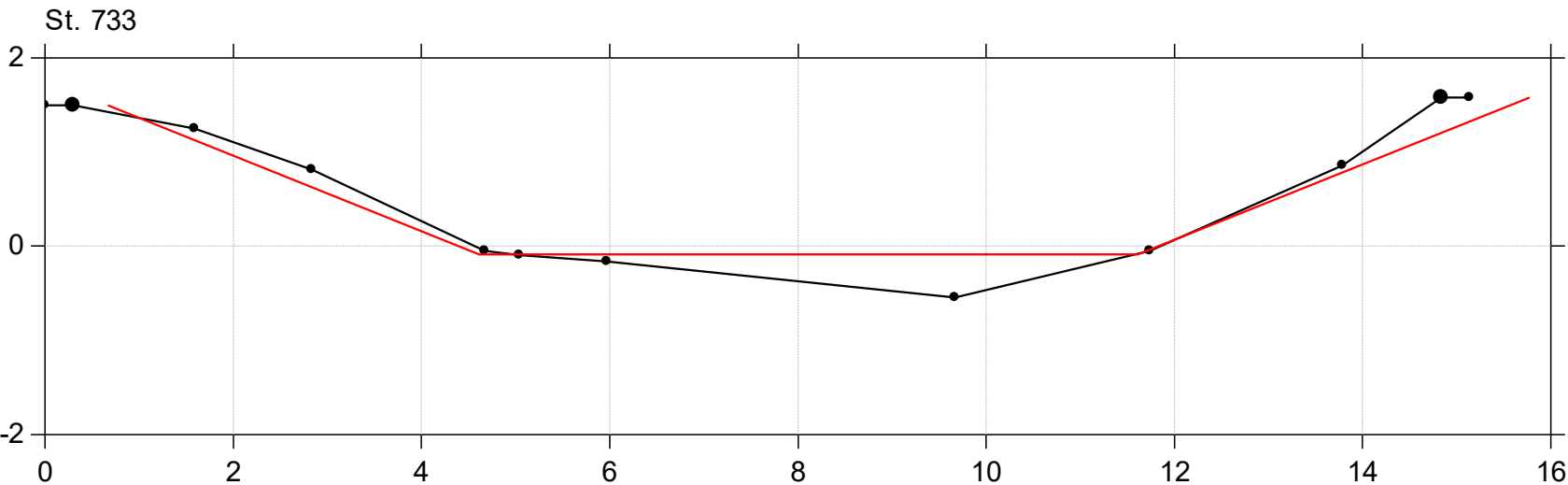
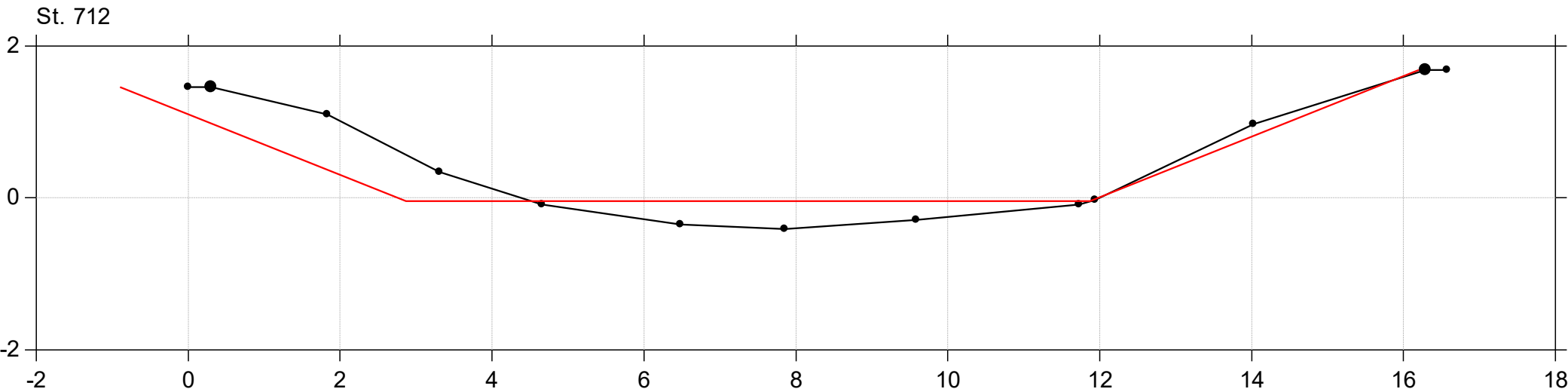
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

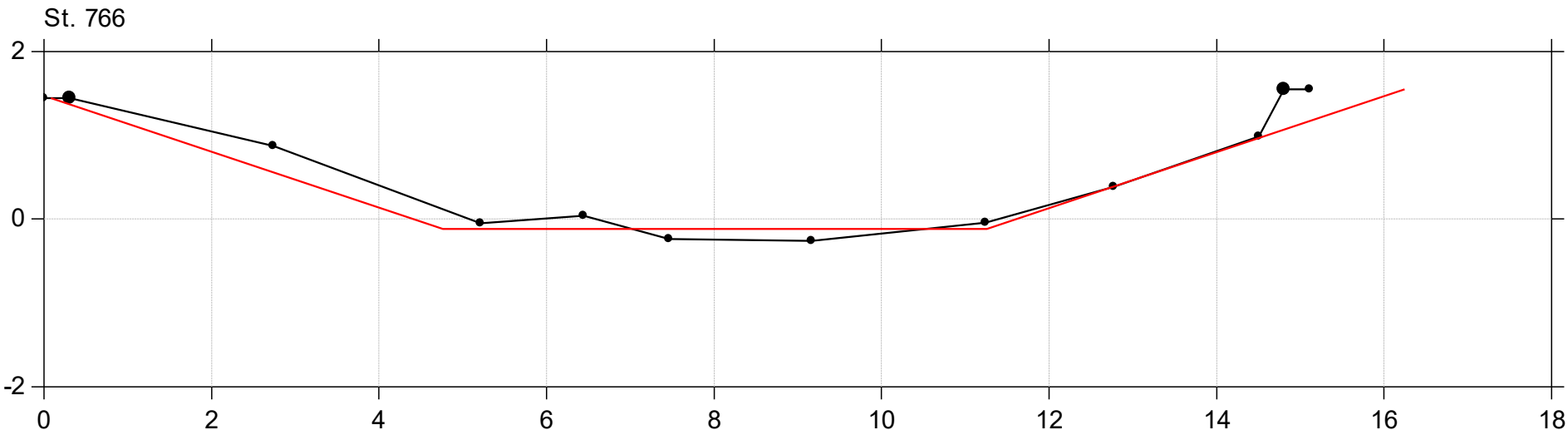
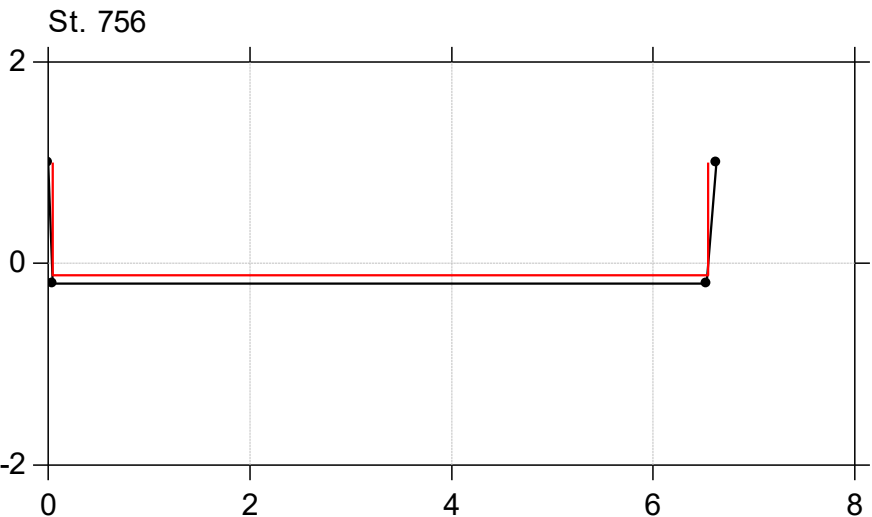
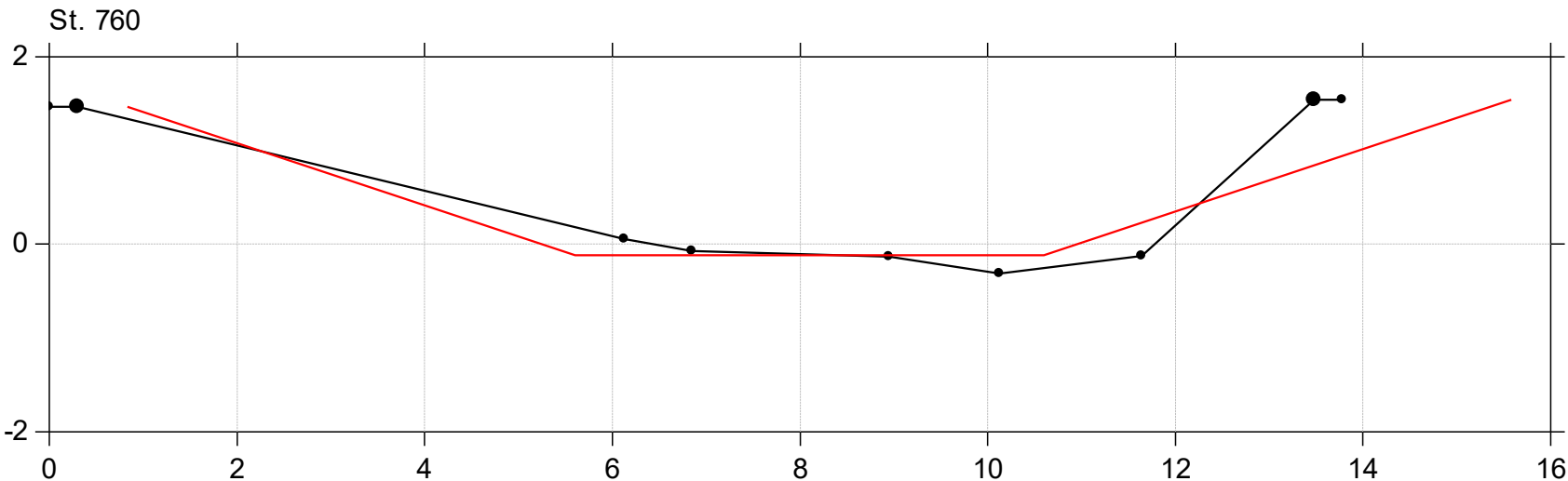
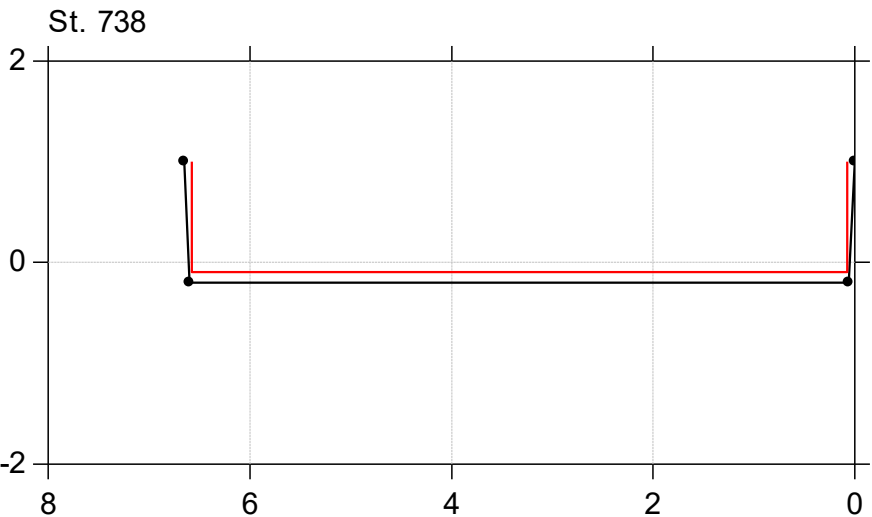
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

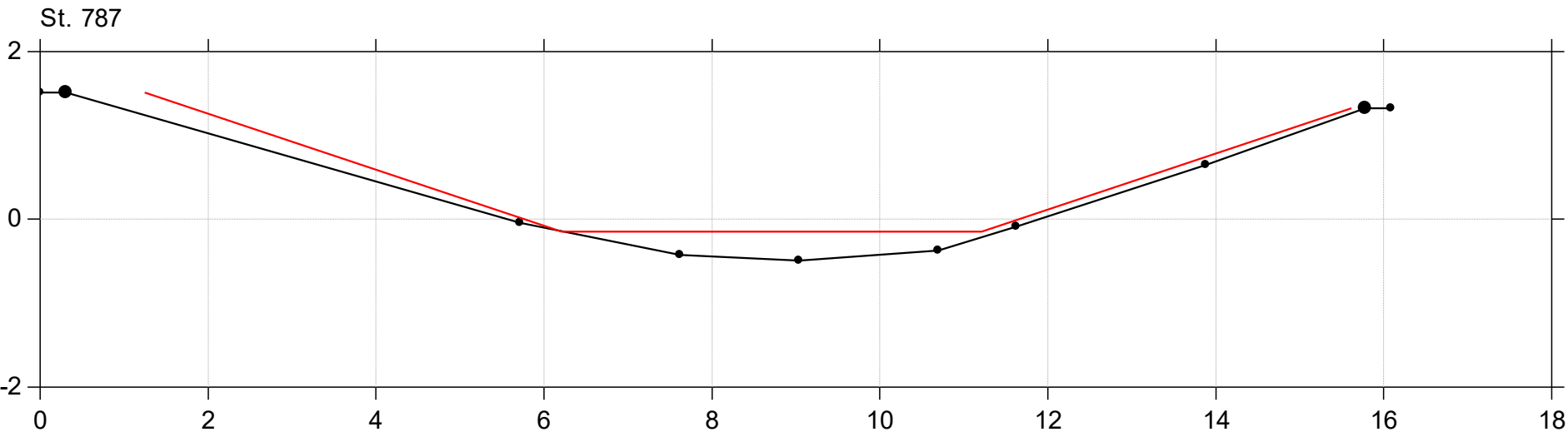
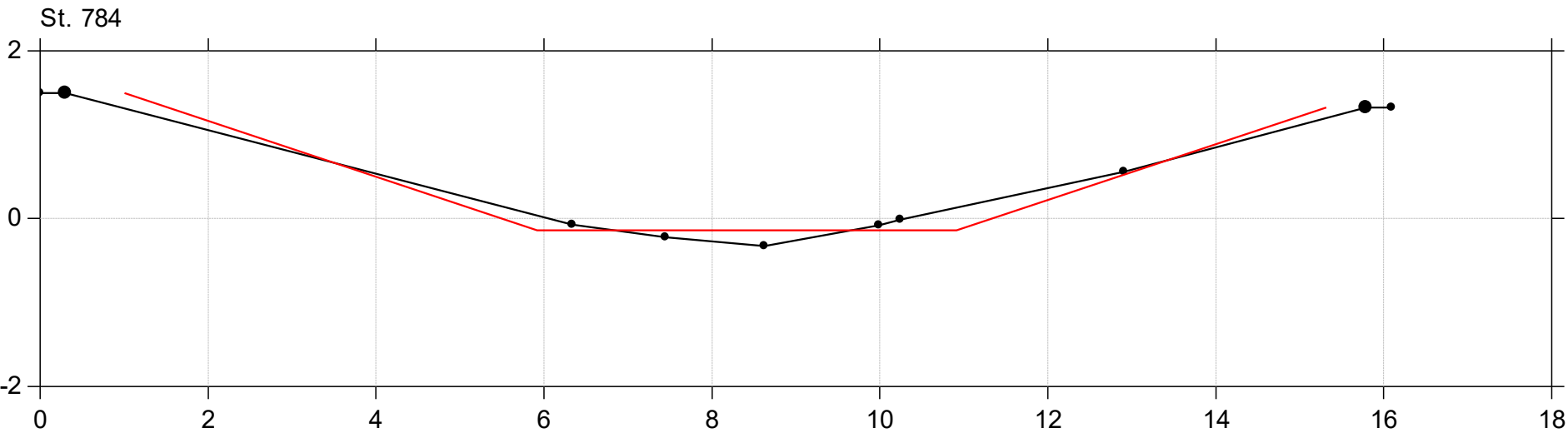
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

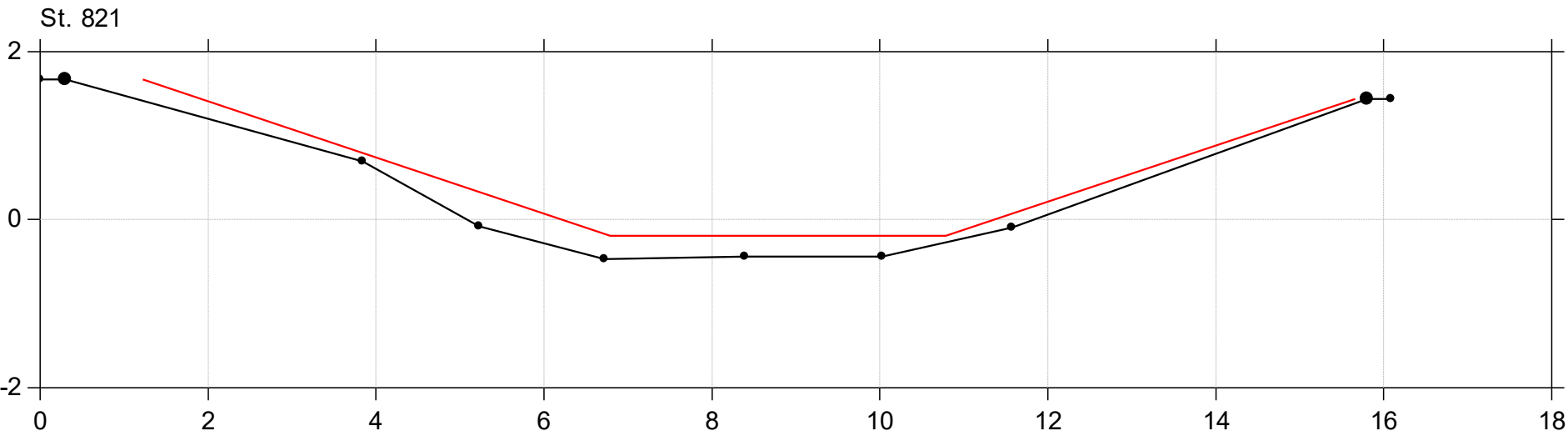
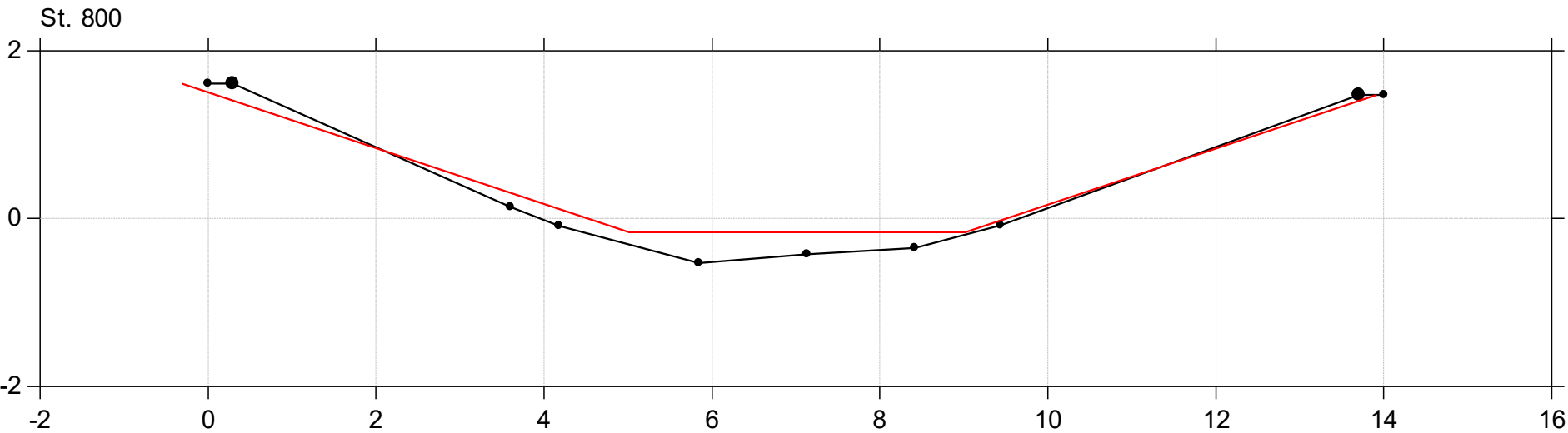
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

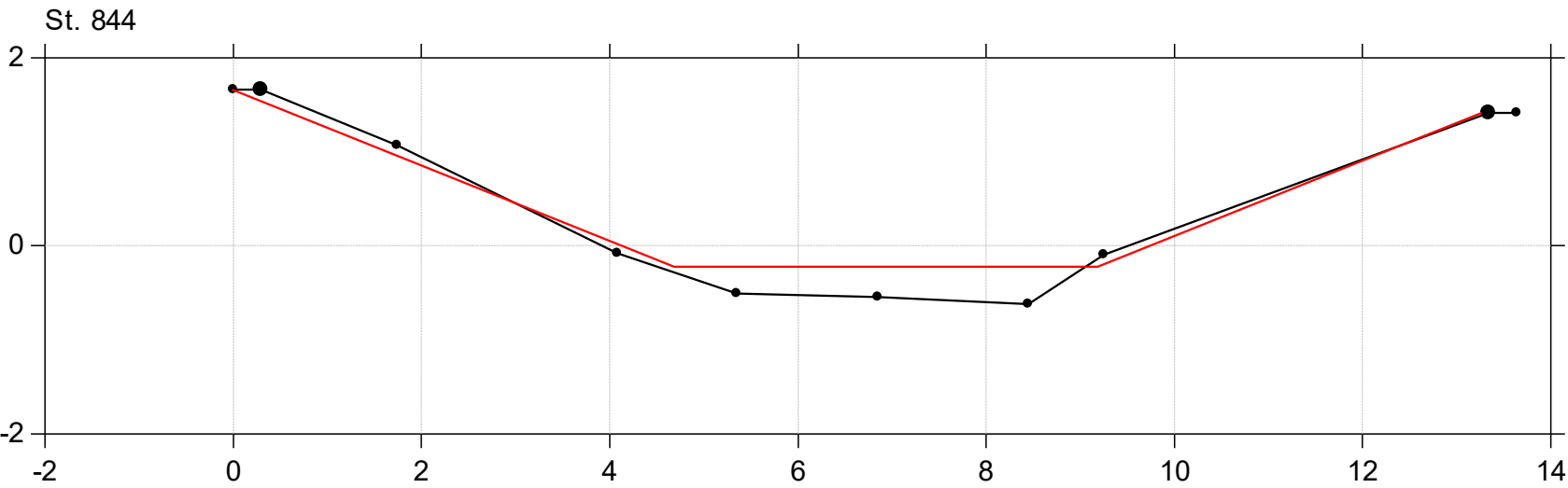
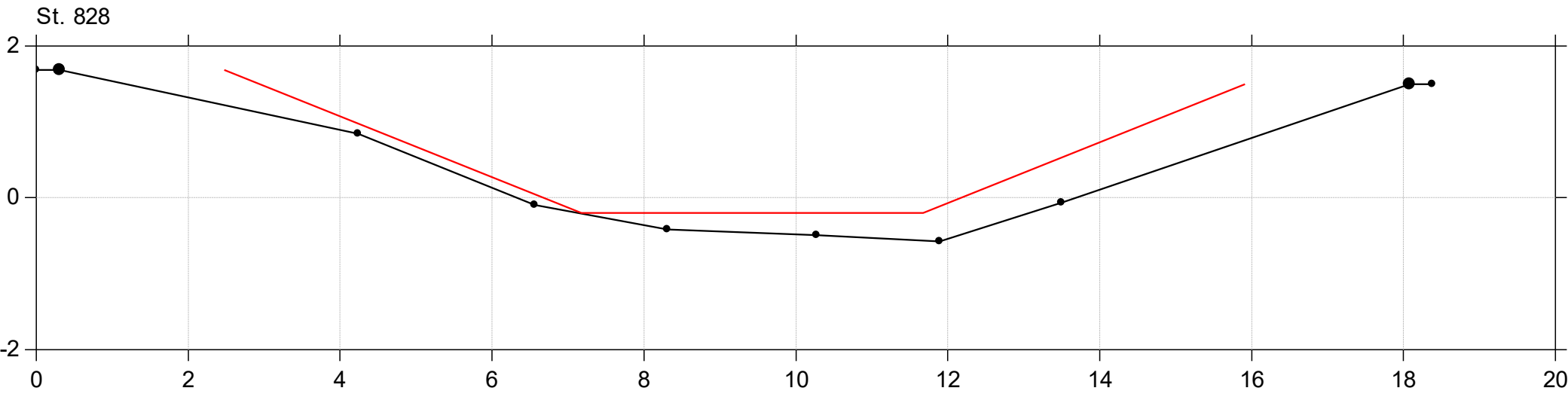
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Regulativ 2026
Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

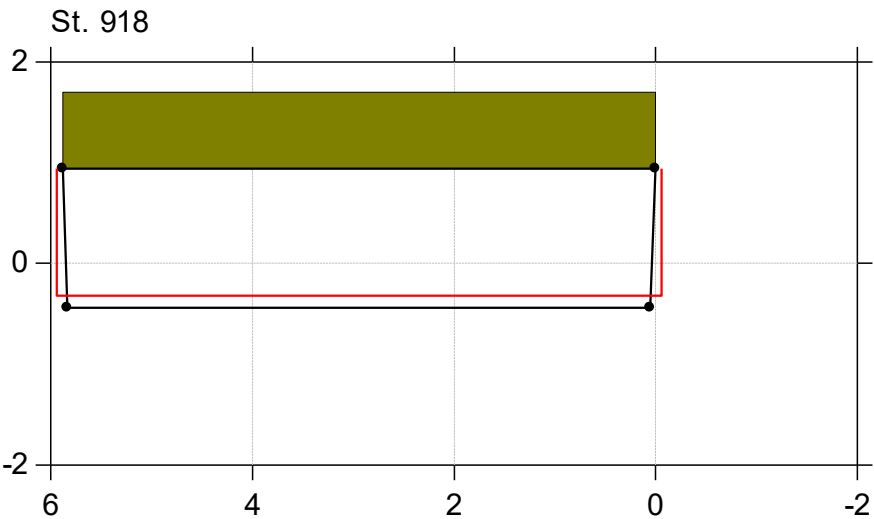
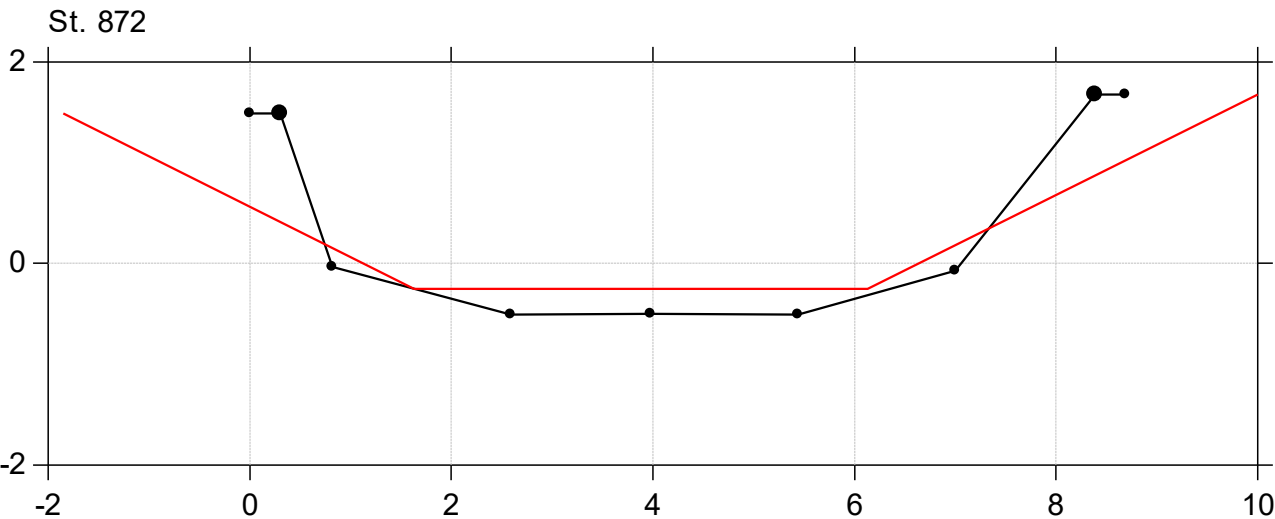
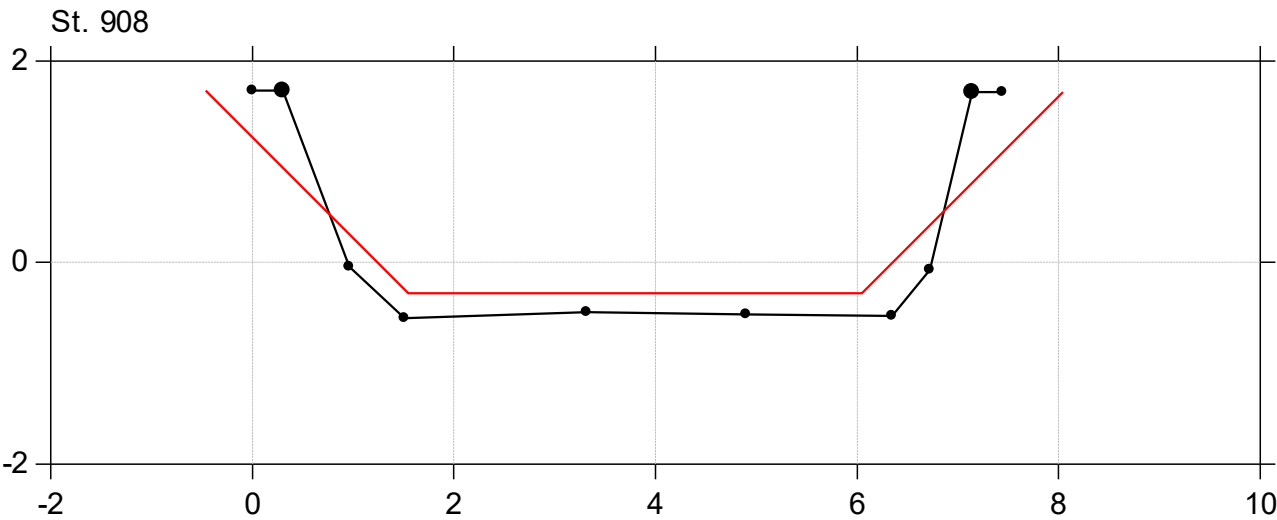
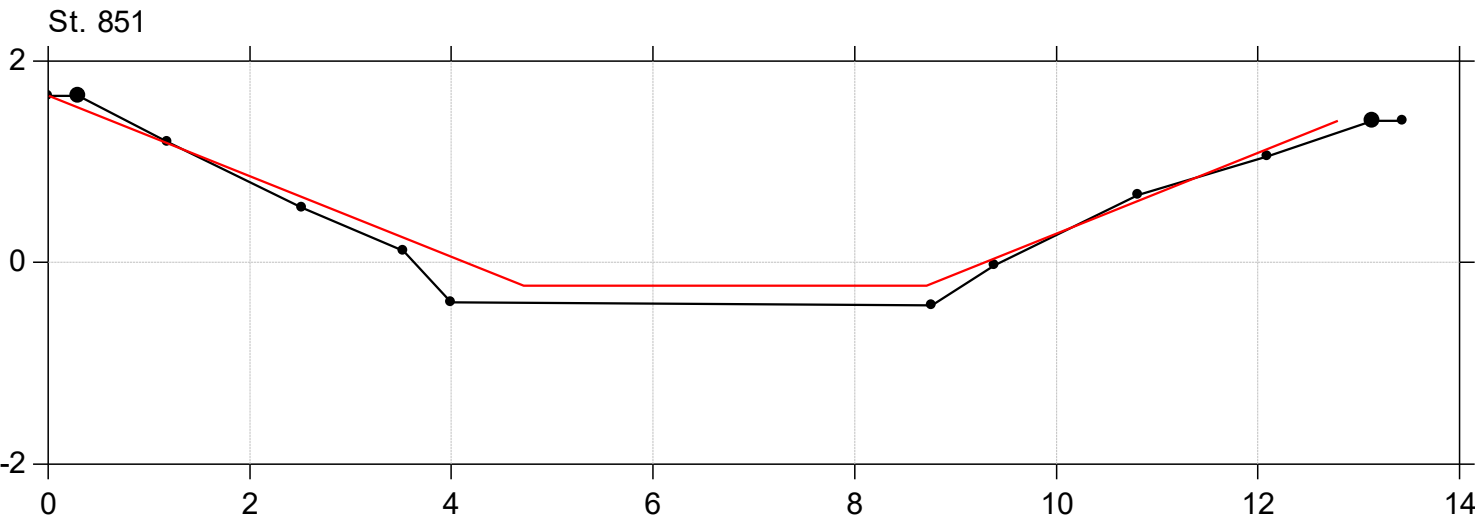
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

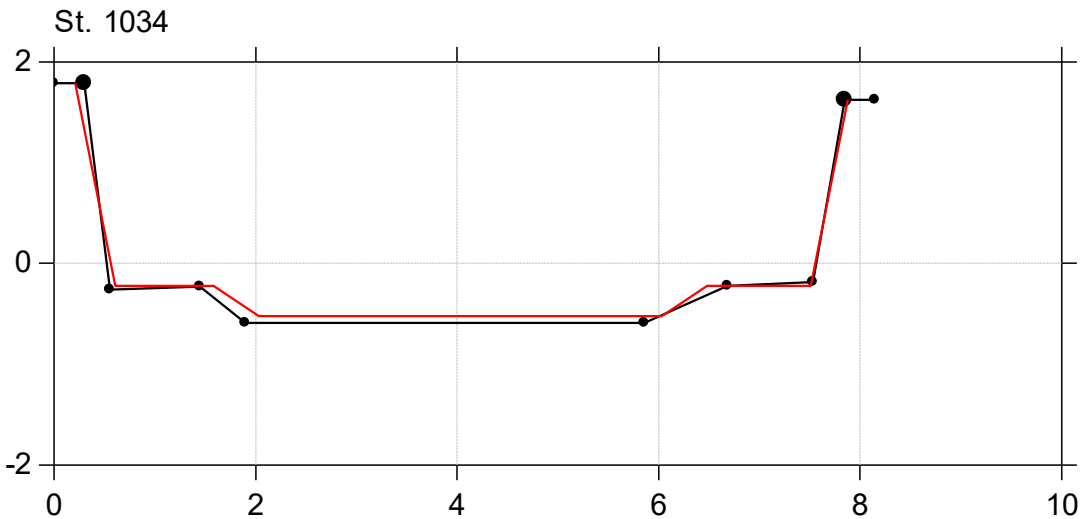
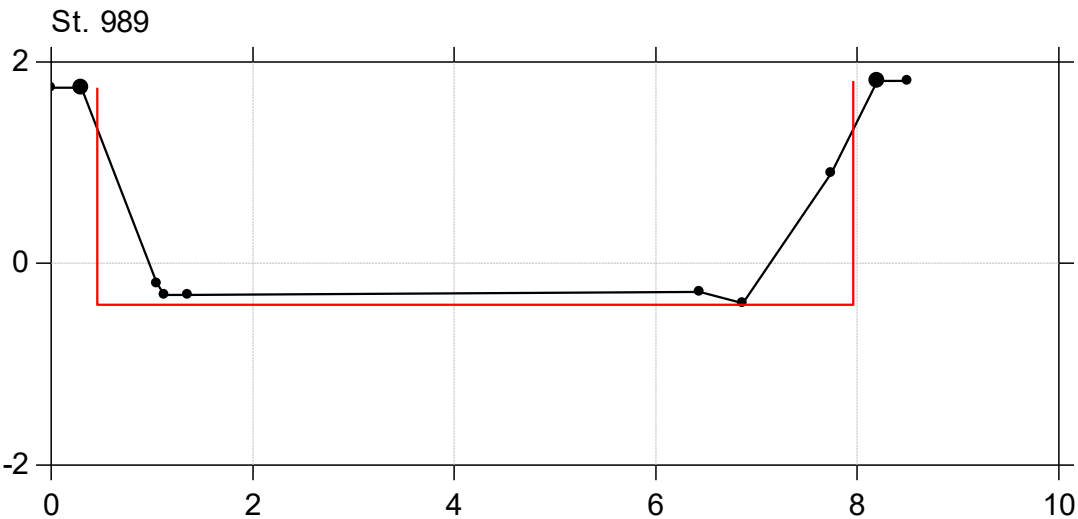
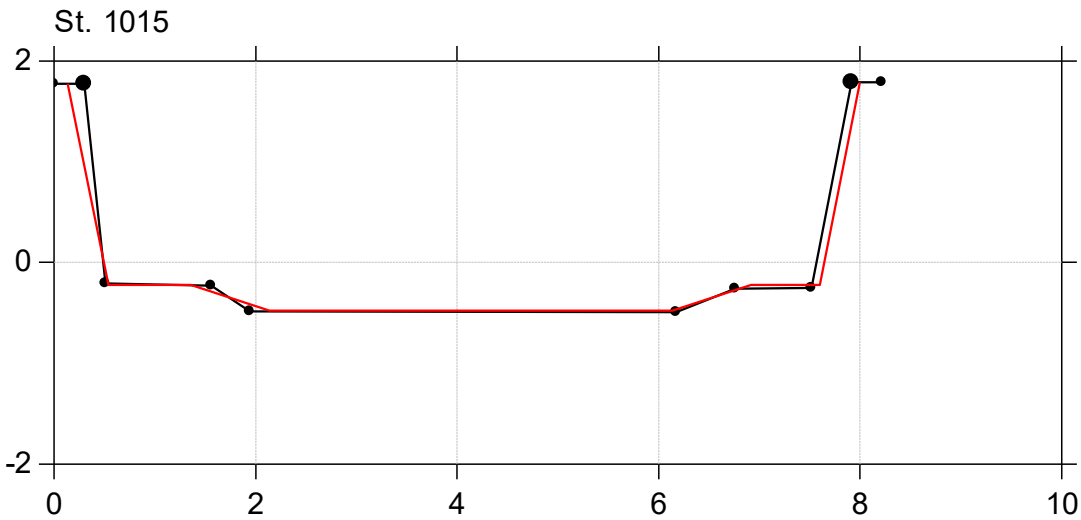
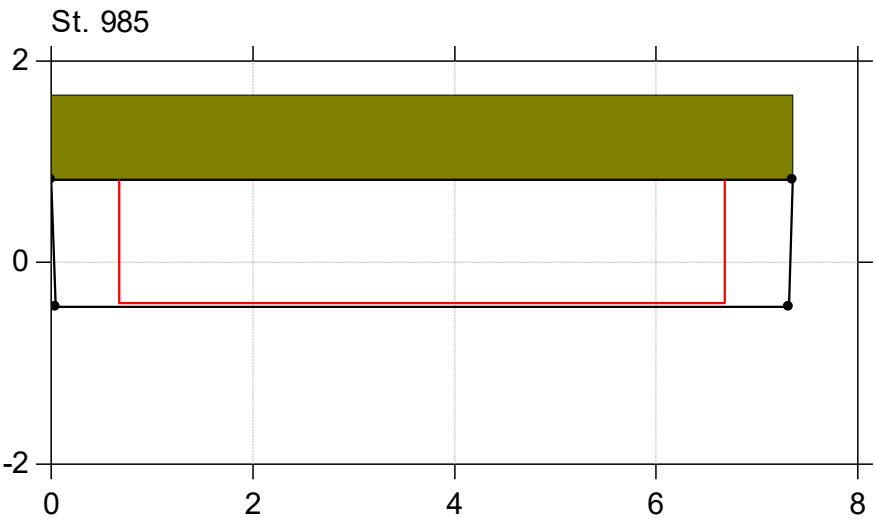
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

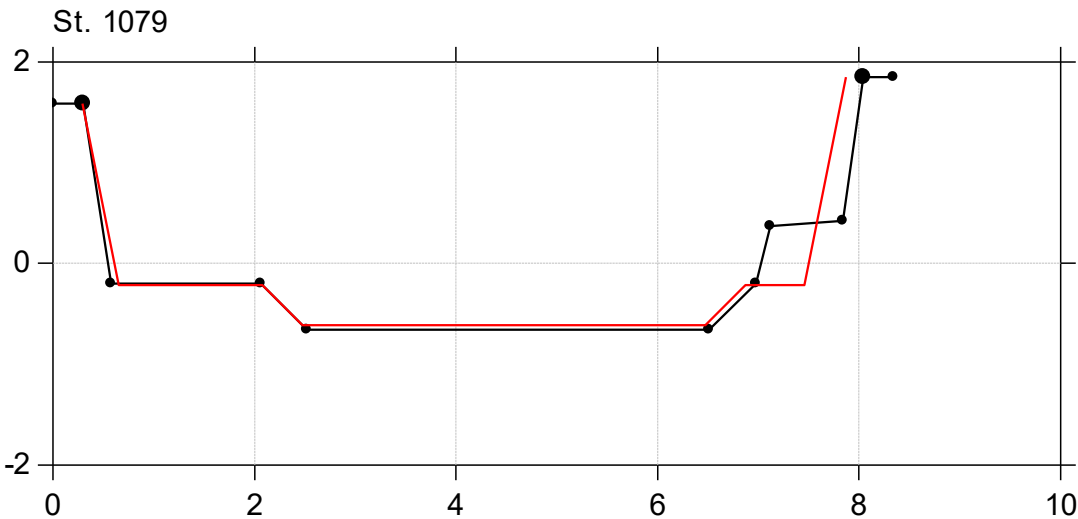
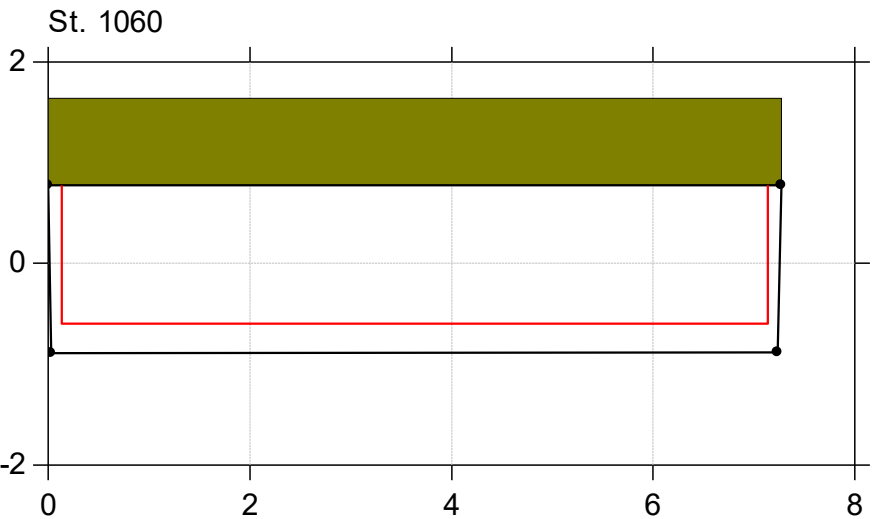
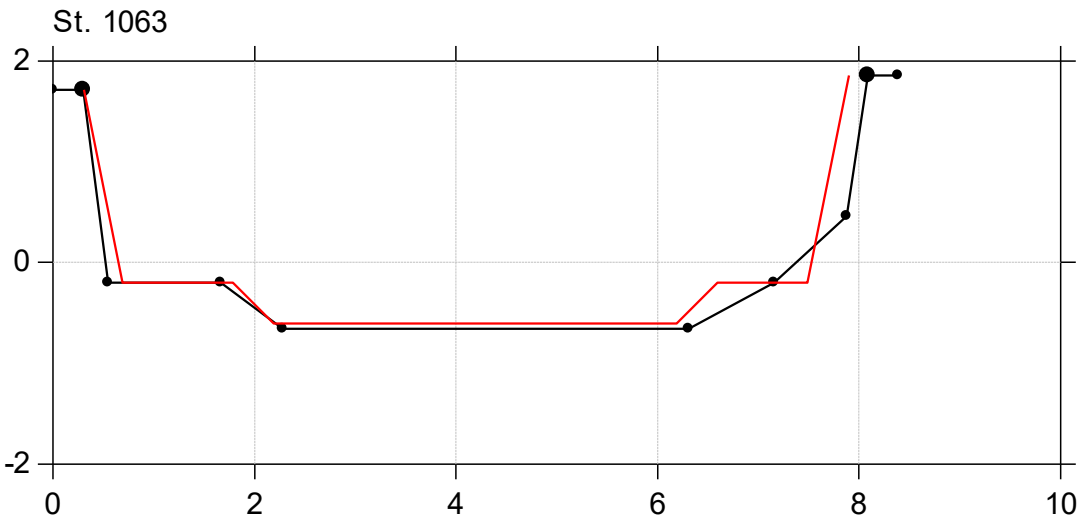
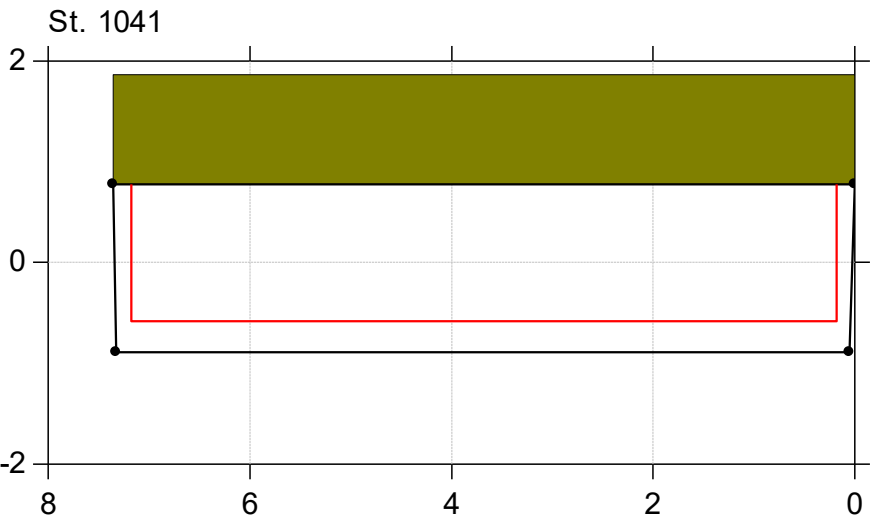
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

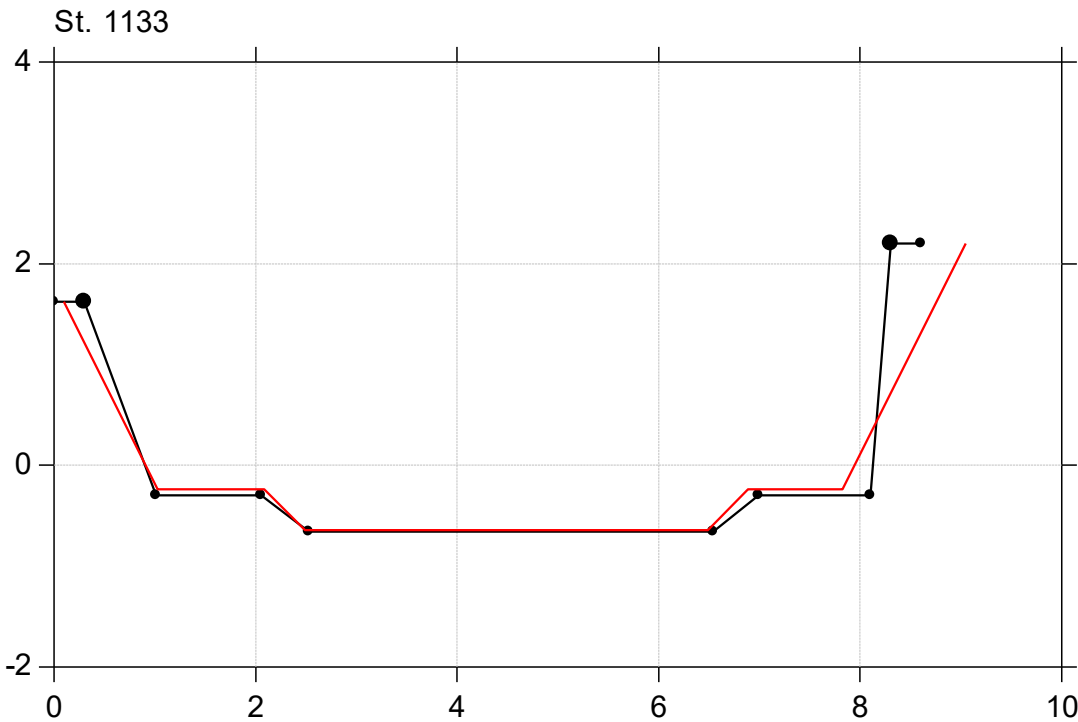
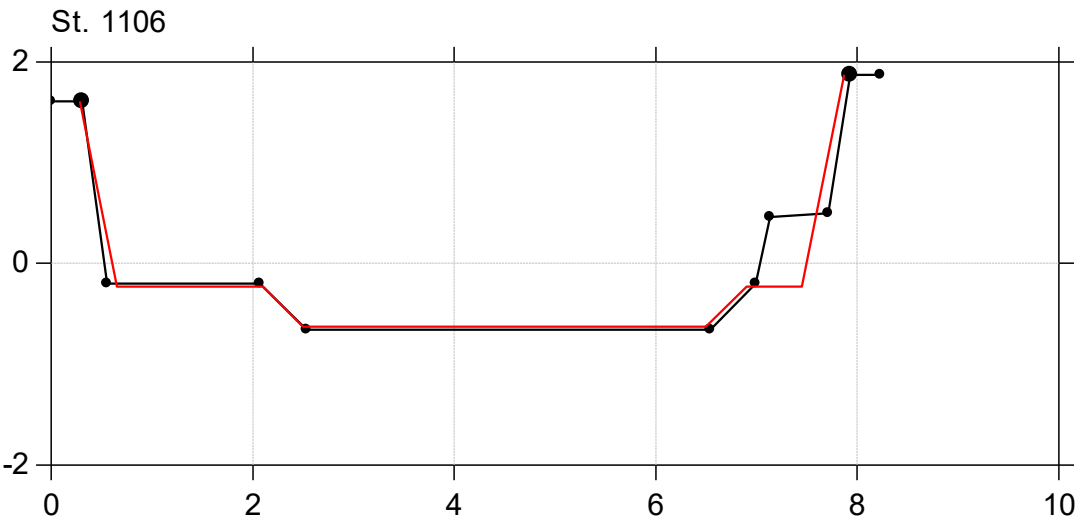
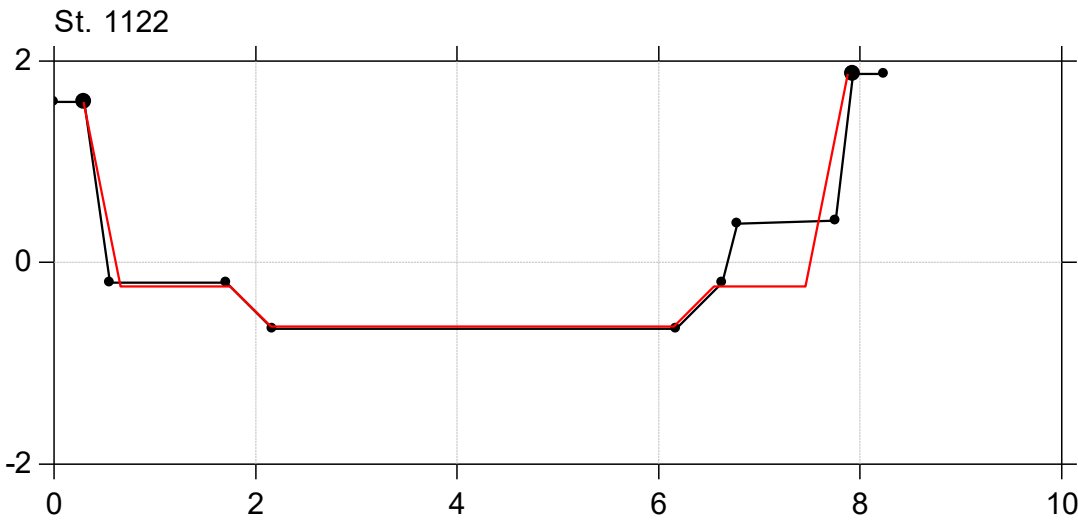
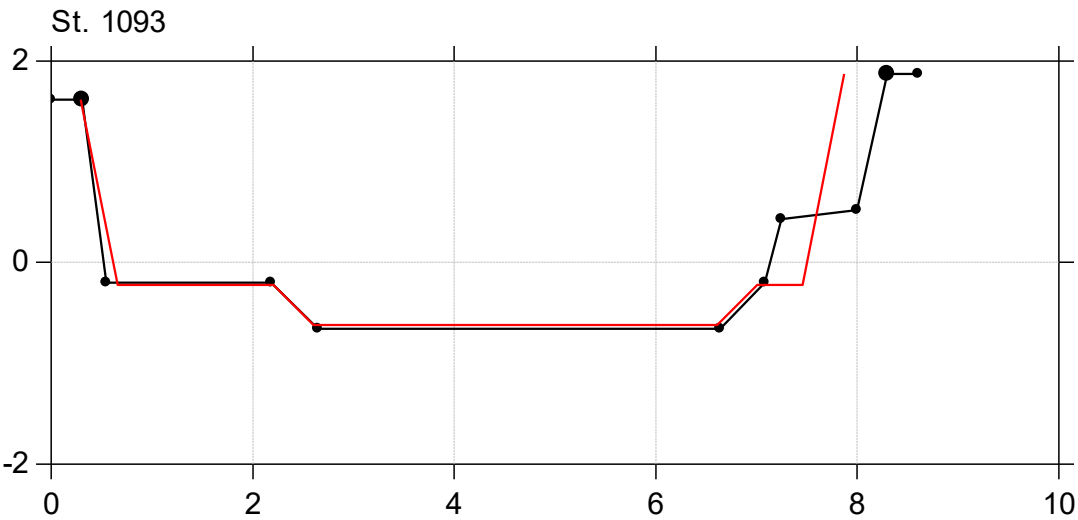
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

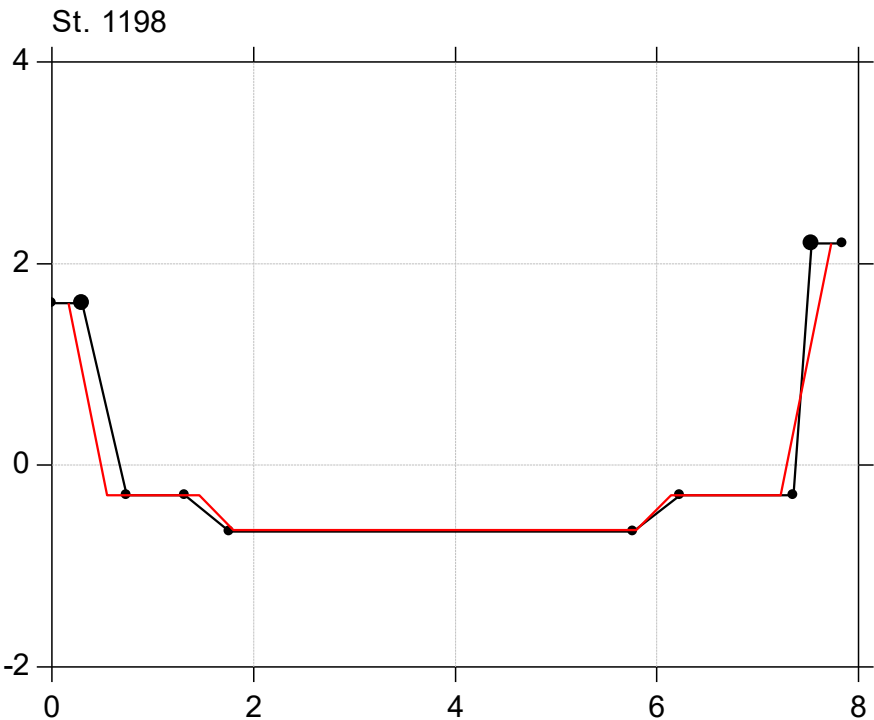
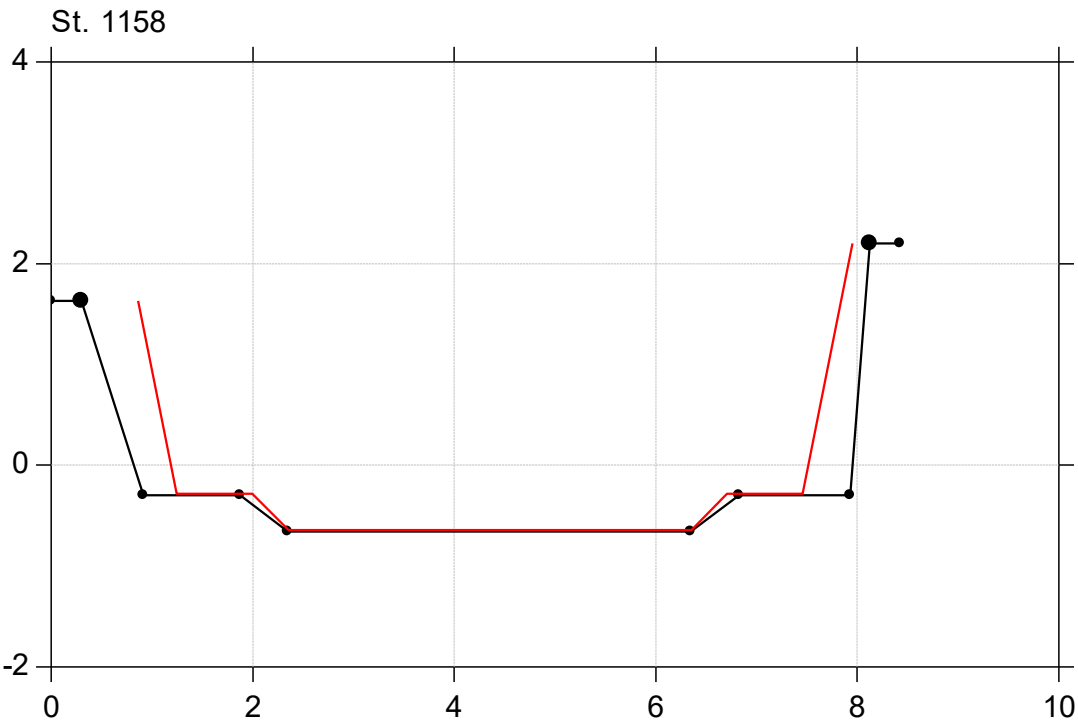
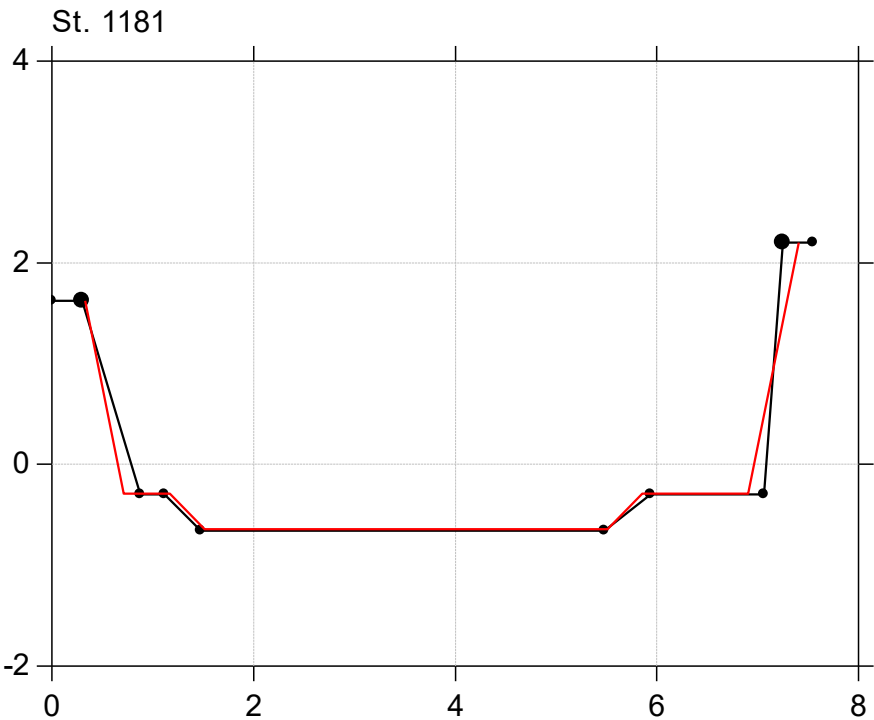
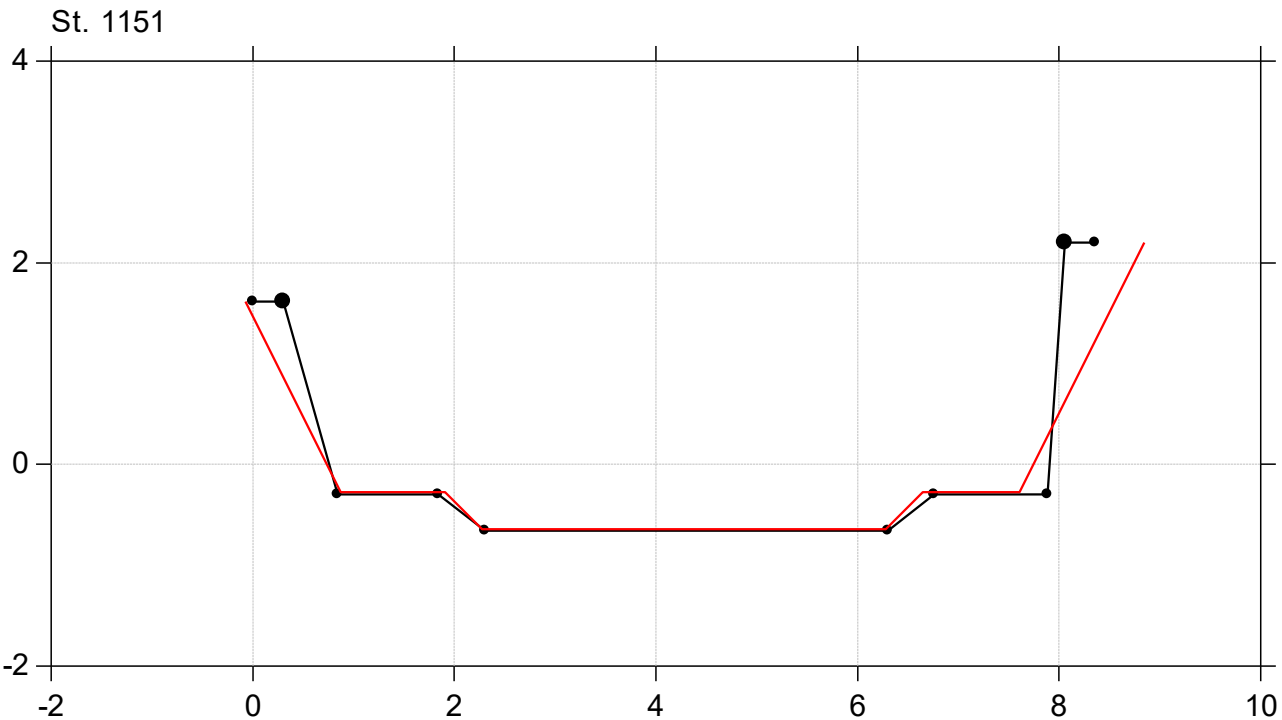
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—• Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

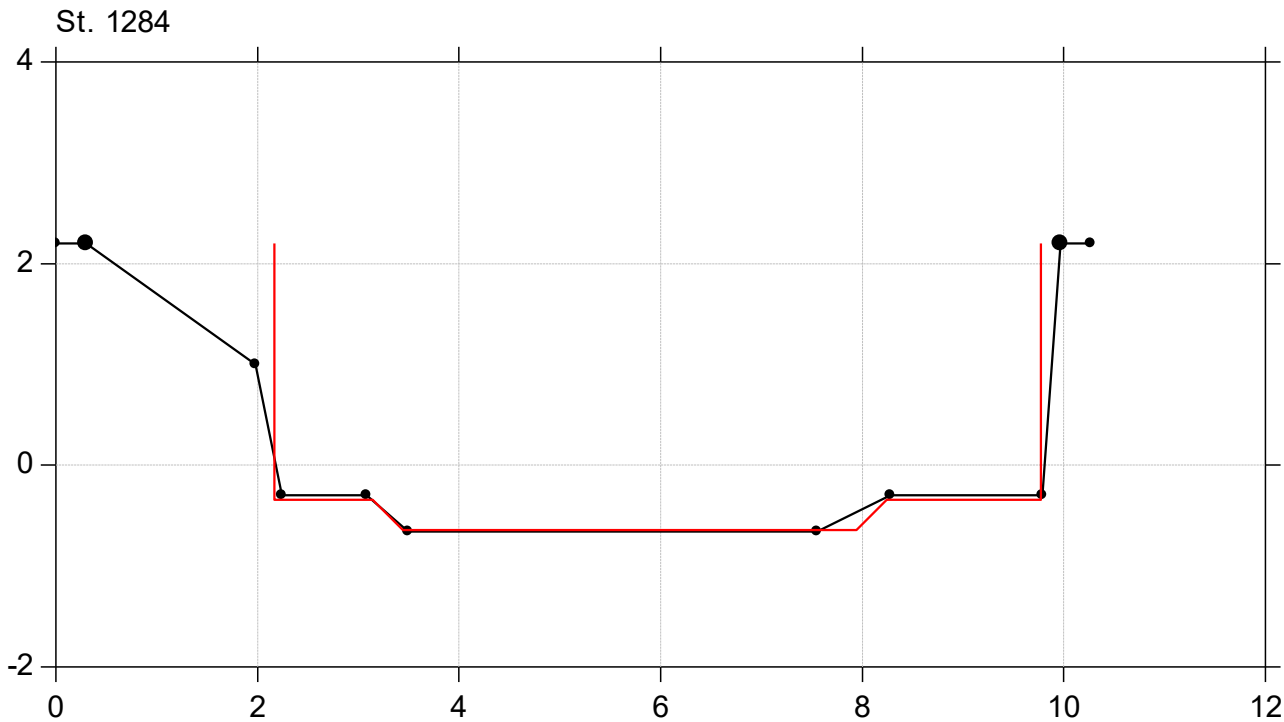
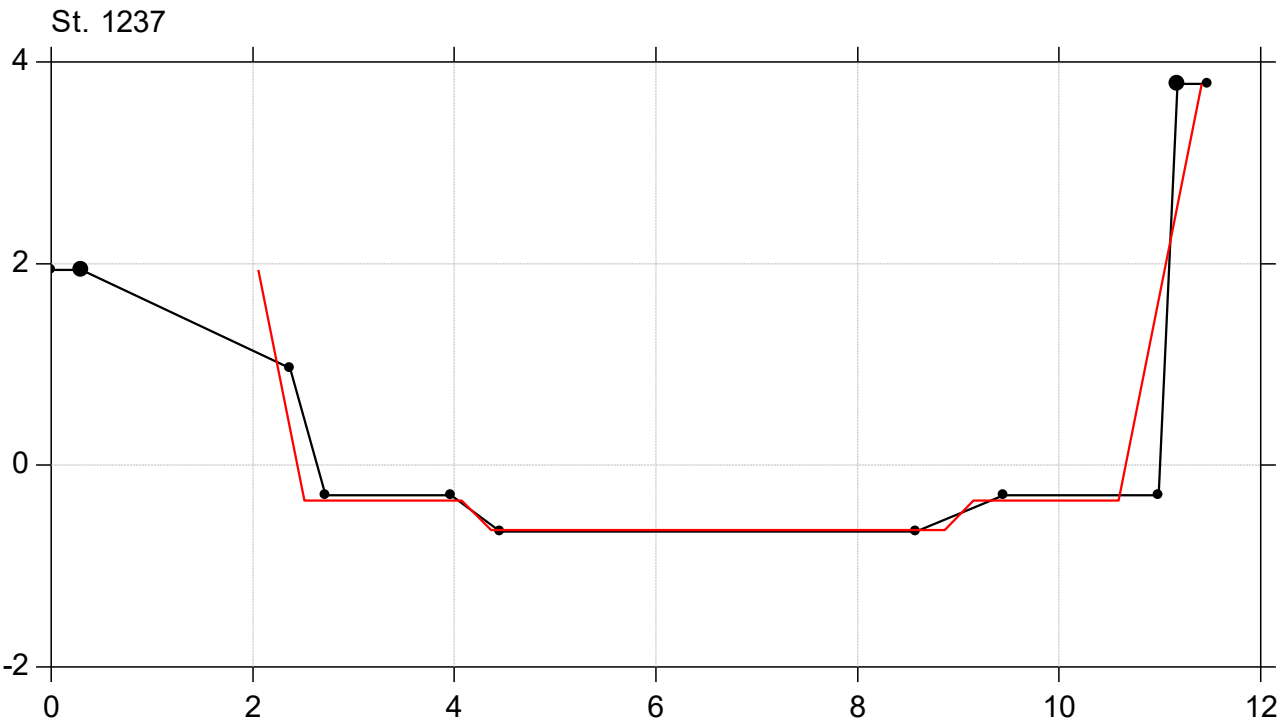
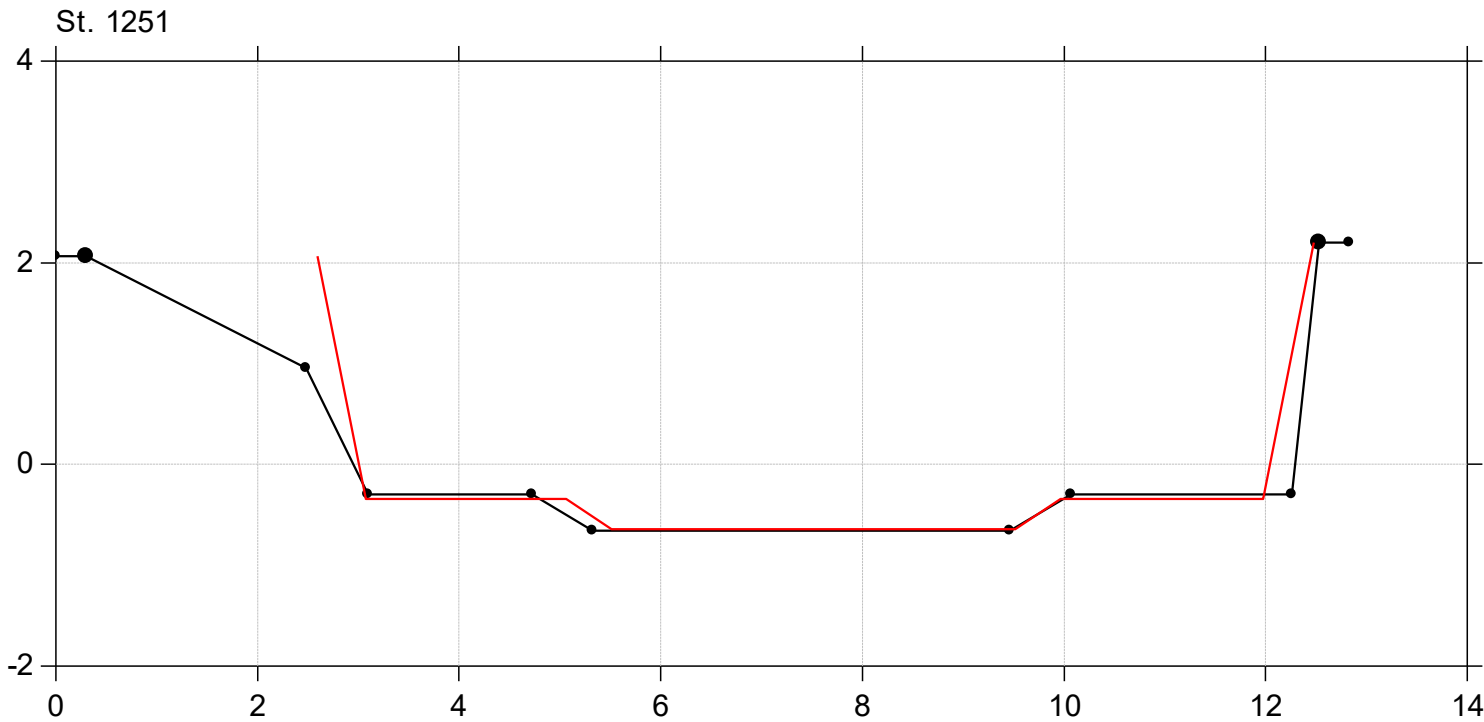
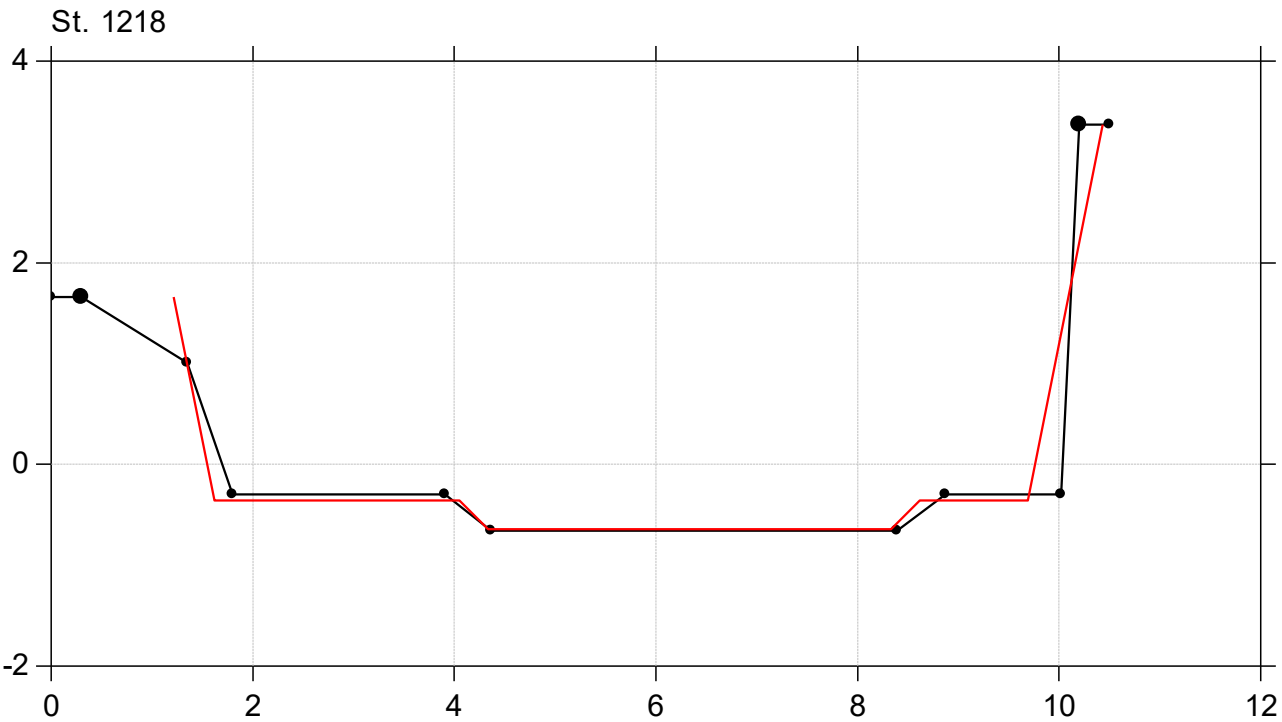
Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

— Regulativ 2026
—•— Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

Omløbsåen - Grejs Å til Vejle Å

Regulativ 2026

Lodret akse : Kote i m DVR90, skala 1:75

Vandret akse : Afstand i m, skala 1:75

Bilag 1c side 22

— Regulativ 2026
—•— Opmåling udført af Lenovo, okt. 2025

